

Budapest School pedagógia program

Budapest School általános iskola tanárai

2019/03/16

Kedves Olvasó,
Ezekre figyelj:

- 1.1 a kerettantervből jött át
- 1.3 egy teljesen új szöveg.
- 1.4 fejezet átkerült a középiskola oldalról. Milyenek vagyunk. Lehet, hogy egyeztetni kéne az előtte lévő alapértékekkel.
- 1.5 kiket tekintünk mintának? kit meg?

Notes

- itt azt kell leírni, hogy a vizsga nem más, mint hogy hozza a portfólióját, és az alapján elmondja, hogy miért kell abban az évfolyamban azt a jegyet kapnia. Az portfolionak legyen lehetőleg digitalis változata. 52
- legyen growth mindsetet, praise the effort, úgy mint Ha adunk, akkor adjunk pozitív visszajelzést, fókuszáljunk arra, amit csinált a gyerek és nem arra, amit elért. jutalmazas bevezeto 53

Tartalomjegyzék

I. Nevelési program	5
1. Az iskola célja és alapelvei	6
1.1. Az iskola célja	6
1.2. A fejlődésközpontú módszer	7
1.3. Tanulásszervezési elvek	7
1.4. Milyenek is vagyunk	10
1.5. Kapcsolat a hazai és nemzetközi oktatási reformokkal	12
1.6. Pedagógiai és pszichológiai háttér	13
1.7. Pedagógia módszerek	14
1.7.1. Projektmódszer	14
1.7.2. Önszerveződő tanulási környezet, SOLE	15
1.7.3. Megfontolt gyakorlás	16
2. Az iskola működésének alapjai	18
2.1. Iskola, mint mikroiskolák hálózata	18
2.2. A közösségi lét szabályai	21
2.2.1. Konfliktus, feszültségek kezelése	21
2.2.2. A tanulók és az iskola szabályai	24
2.2.3. Partneri kapcsolatok	24
2.3. Különböző tanári szerepek: a tanulásszervező, a mentor és a modulvezető	24
2.4. A pedagógusok feladatai	26
2.4.1. Tanulásszervező	27
2.4.2. Mentor	28
2.4.3. Modulvezetők	28
2.4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek	29
3. Tanulási út a Budapest Schoolban	30
3.1. Saját tanulási célok	30
3.2. A tanulási szerződés	31
3.3. Moduláris tanmenet	32

TARTALOMJEGYZÉK

3.4. Visszajelzés, értékelés	35
3.5. Portfólió	37
3.6. A vizsgák rendje	38
3.7. A felvétel és az átvétel	38
4. A gyerekek fejlesztése	39
4.1. A személyiségfejlesztés	39
4.1.1. A teljeskörű egészségfejlesztés	39
4.1.2. A közösségfejlesztés	44
4.1.3. Elsősegély- nyújtás	44
 II. A helyi tanterv	 45
5. Az iskola helyi tanterve	46
5.1. A választott kerettanterv megnevezése	46
5.2. Modulok és a tantárgyak	47
5.3. Óraszámok	48
5.4. Tankönyvek kiválasztása	49
5.5. NAT pedagógiai feladatok	49
5.6. Mindennapos testnevelés	50
5.7. Választható érettségi tárgyak	50
5.7.1. középszintű érettségi vizsga témakörei	50
5.8. Értékelés, minősítés	50
5.8.1. Portfólió	51
5.8.2. Évfolymok elismerése, a bizonyítvány	51
5.8.3. Osztályzatok, vizsga	51
5.9. A csoportbontások	52
5.10. Nemzetiségek megismerése	52
5.11. az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek	53
5.12. Esélyegyenlőség	53
5.13. Jutalmazás és értékelés	53
5.14. Önkéntes közösségi szolgálat	53
 6. Irodalomjegyzék	 54

I. rész

Nevelési program

1. fejezet

Az iskola célja és alapelvei

Az iskolában folyó nevelő-oktató munka pedagógiai alapelvei, értékei, céljai, feladatai, eszközei, eljárásai.

Ide kene valami frappans idezet. Talan Sugata Mitratol. Mondjuk ilyen We need to look at learning as the product of educational self-organization. It's not about making learning happen; it's about letting it happen.

1.1. Az iskola célja

A Budapest School iskolái abban támogatják a gyerekeket, hogy azok az attitűdök, képességek és szokások alakuljanak ki bennük, amelyek segítségével boldog, egészséges és a társadalom számára hasznos felnőtté válhatnak. Az a célunk, hogy a gyerekek a mai világ szükségleteihez és lehetőségeihez a saját erősségeik felhasználásával kapcsolódhassanak.

Olyan tanulási környezetet alakítunk ki ehhez, ahol a szülők, tanárok és gyerekek tesznek magukért és egymásért, ahol gyerekeink képesek nehéz helyzetekben is életük, kapcsolataik és környezetük aktív alakítói lenni, cselekedeteikkel, tetteikkel elérni a kitűzött céljaikat.

Hisszük, hogy mindenki kíváncsinak születik, és meg tudja tanulni azt, amit igazán szeretne. Nincs is másra szükség, csak izgalmas kihívásokra, kérdésekre, biztonságra, támogatásra és lehetőségekre.

Ennek szellemében az iskoláink elsődleges feladata, hogy a tanulók közösségét segítsék abban, hogy sokat és hatékonyan tanuljanak és alkossanak. *Tanulják azt, amit szeretnének, és azt, amire szükségük van.*

1.2. A fejlődésközpontú módszer

A Budapest School Általános Iskola és Gimnázium mikroiskoláinak legfőbb pedagógiai alapelve, hogy mindig ott, akkor és az történjen a gyerekekkel, ami őket a fejlődésükben a leginkább támogatja. Minden, ami az iskolában történik újra és újra erre az alapkérdésre kell, hogy visszatérjen. Az segíti a leginkább a gyerekek fejlődését, amit most csinálunk, vagy változtatnunk kell rajta? A Budapest School tehát rugalmas és integratív, a gyerekek fejlődéséhez igazodó. Abban támogatja a gyerekeket, hogy örömmel, harmóniában, mégis folyamatos kihívásokat keresve fejlődjenek, és így egészséges, boldog és a társadalom számára hasznos felnőttekké váljanak. A Budapest School célja ennek megfelelően, hogy a mikroiskoláiba járó gyerekek megtanuljanak saját erősségeiket fejlesztve egyéni célokat állítani és azokat később a mai világ adta lehetőségekhez és szükségletekhez igazítani.

Az oktatás tartalma helyett ezért a Budapest School a tanulás módjára helyezi a fő hangsúlyt, és ezt támogatandó pedagógiai alapelve, hogy integratív módon fejlessze és alkalmazza a tanár és gyerekcsoportban azokat a pedagógiai, pszichológiai és szervezetfejlesztési módszereket, melyek korszerű módon tudják segíteni a tanulás tanulását, az egyéni és csoportos fejlődést, a konfliktusok feloldását.

A tanulás tartalmát tekintve a Budapest School saját alternatív kerettantervére támaszkodik, amely a tanulás rendszerét, annak folyamatát szabályozza. E dokumentum alapján az állami kerettanterv tanulási eredmény-céljain történő végighaladás mellett a Budapest School nagy hangsúlyt fektet a gyerekek egyéni tanulási céljaira és a célállítás módjára.

A gyerekek életkori, fejlettségi, valamint szociális és érzelmi állapotának figyelemmel kísérésében, valamint az egyéni tanulási célok kitűzésében és elérésében minden gyereket egy mentor tanár kísér végig az iskolán. A mentor tanár személye változhat az iskolában töltött évek alatt, de arra is van lehetőség, hogy ugyanaz a mentor kísérjen végig egy gyereket az általános iskola első osztályától az érettségiig.

1.3. Tanulásszervezési elvek

A tanulás módja egyénenként változó. Az alábbi elvek azonban minden korosztályban állandóan befolyásolják és keretezik a Budapest School pedagógiai programját

A fejlődésközpontú szemlélet A gyerekek tanulása fejlődésközpontú szemléletben (growth mindset) történik. Ami alapján a diákok és a tanárok szá-

mára nagyobb fontossággal bír a tanulásba fektetett erőfeszítésük, mint a képességeik. Erőfeszítéseik segítségével képességeik fejleszthetők, megváltoztathatóak. Számukra inspiráló a kihívás, és a hibázás kevésbé töri le lelkesedésüket.

A tanulás folyamata A tanulás egy olyan folyamat, amely különböző állomásokra, rövid célokra bontható. A tanulási célok állításának folyamata, annak minősége évek alatt folyamatosan változik, egyre tudatosabbá, pontosabbá, komplexebbé válhat. Azonban már az első évektől el kell kezdeni annak gyakorlását, hogy később kialakulhasson az önálló tanulási cél állítás.

A hibázás tisztelete A hibázás a gyakorlás és az új megismerésének jele. A hibázás feszültségmentes kezelése kulcsfontosságú abban, hogy a gyerekek merjék feszegetni a saját határaikat, hogy magabiztosan dolgozzanak azon, hogy képességeiket, ismereteiket, vagy gyakorlataikat folyamatosan fejlesszék. A hibázásból való tanulás fő célja, hogy mindig új hibákat ismerjünk meg, és a korábbiakra minél jobb megoldásokat találjanak a gyerekek.

A zárkózottság és fókuszált tanulás A tanulás módja nagyban függhet attól, hogy egy gyerek mennyire zárkózott, mennyire tud és akar önállóan tanulni. A csoportos munkák során alapelv, hogy a zárkózott gyerekek is lehetőséget kapjanak, hogy írásban, csendesen, vagy kisebb csoportban végezhessek a munkájukat, mondhasák el ötleteiket. Az egyéni tanulásban minden gyereknek lehetőséget kell adni arra és segíteni kell abban, hogy önállóan, fókuszáltan tudjon tanulni.

A mindennapok nehézségei A gyerekek tanulását családi háttérük változása, egyéni problémák, számos mindennapi esemény befolyásolhatja. Ezek figyelembe vétele a mindennapokban, a mentor tanárral való bizalmi viszonynak köszönhetően válik lehetségessé. Ennek a kapcsolatnak az alapjait ezért a partnerség, az értő figyelem adja.

A trauma feldolgozása Egy gyerek traumatizálásának számos oka lehet, az ilyen esetekben szakember bevonása szükséges, és annak megvizsgálása, hogy mi segítheti a legjobban a trauma feldolgozását. Ilyen esetekben az egyéni célok megváltoztatásával, a tanulási ritmusának, ütemének újrakerezésével lehet segíteni egy gyereket abban, hogy a tanulás komfortos legyen a számára.

Egyéni és csoportos tanulás A tanulás egyénileg és csoportokban is történhet. A csoportok megszervezése mindig azon múlik, hogy az adott tanulási célt mi szolgálja a legjobban. Ennek megfelelően a gyerekek nem állandó, hanem a tanulási célokhoz, az érdeklődéshez, a képességi szintekhez alkalmazkodó rugalmas csoportokban tanulnak.

Esélyegyenlőség a tanulásban A Budapest School kiemelt figyelmet fordít arra, hogy a sajátos nevelési igényű tanulók is lehetőséget kapjanak a csoportban való munkára. Tanulásukat amennyiben szükséges, külső szakember bevonásával segíti. A Budapest School a hátrányos helyzetű tanuló számára is biztosítani kívánja az elfogadó, fejlesztő környezetet. Az egyenlő bánásmód megvalósulása érdekében olyan differenciált tanulási környezetet alakít ki, ami biztosítja a minél nagyobb mértékű inkluzivitást. A tanulási esélyegyenlőség feltételeinek megvalósulását az egész napos iskola is nagyban segíti.

Projektek és gyakorlatias tanulás A tanulás három rétege, az ismeretszerzés, a gondolkodás fejlesztése és a gyakorlatias, aktív alkotás egyszerre jelenik meg a Budapest School mindennapjaiban. Az alkotó munka rugalmas időkereteket, változó csoportbontásokat, és a projektmódszerek sokszínű alkalmazását igényli. A tanulás ilyenkor sokszor csinálássá válik, az ismeret pedig termékké változik.

Önirányított tanulás A kisgyerekkor élettani jellemzője a kíváncsiság, az igény a felfedezésre, tapasztalásra. A tanulás számukra egy önvezérelt aktív folyamat, melynek megtartása és folyamatos fejlesztése a Budapest School tanárainak legfőbb feladata, hogy ez a későbbiek során rögzült viselkedésmóddá válhasson. Két út van, megtanítani a gyerekeket azokra a képességekre, amelyekre szükségük van, ezzel kockáztatva azt, hogy a tanulásuk a világ változásával veszít korszerűségükből, vagy abban segíteni a gyerekeket, hogy megtaníthassák magukat azokra a képességekre, amelyekre épp az adott élethelyzetükben szükségük van. A tanulás így élményszerűvé válik, ismeretszerző jellege csökken, és nő az önálló felfedezés lehetősége.

A tanár szerepe a tanulási folyamatban A Budapest School tanulásszervezői partnerként, a tanulás folyamán segítő társként vannak jelen a gyerekek életében. A tanulás tanórák helyett pontos tanulási célokat tartalmazó tanulási modulokból épül fel, melyek során a tanár az adott cél eléréséhez szükséges eszközöket, tanulási segédleteket biztosítja. A tanár akkor és annyira segíti a gyerekeket a saját céljuk elérésében, amennyire azt

a gyerek igényli, és folyamatosan tekintettel van arra, hogy a gyerek saját fejlődési üteme megvalósulhasson. Ehhez tudatosan kell kezelnie nem csak a gyerekeket érintő fejlesztési lehetőségeket, hanem azt is pontosan látnia kell, hogy egy adott tanulási cél elérésének milyen készségszintű, vagy gyakorlatias alapfeltételei vannak. Ezért a gyerekek tanulási célját támogatandó segítenie kell abban, hogy a gyakorló idő, a gyakorlatias alkotó idő és az új ismeret megszerzésének ideje folyamatos egyensúlyban legyen.

A tanulási rend A tanulás délelőtti és délutáni időszávokra tagolódik, melynek pontos alakítása a gyerekek tanulási igényeitől, fejlettségi szintjétől és korosztályától is függ. A tanulási rend meghatározásáért a Budapest School mikroiskoláinak tanulásszervezői felelnek. A reggeli beszélgetőkör minden iskola napindításának alapeleme. Ez a tere annak, hogy a mikroiskolák tagjai megbeszélhessék közös ügyeiket. A reggeli kör után a tanulás trimeszterenként újraszervezett módon tanulási modulokban történik, melynek során jut idő egyéni és csoportos, gyakorló, ismeretszerző és gyakorlatias foglalkozásokra is. Az egész napos iskola lehetőséget biztosít arra, hogy a tanulási egységek között legyen idő fellelvezni, és felkészülni az újabb modulokra, valamint arra is, hogy ha egy tanulási egység nagyobb magával ragadja a gyerekeket, akkor benne maradhassanak és annak megfelelően alakítsák újra az időrendjüket.

1.4. Milyenek is vagyunk

A tanár, a tanuló, az iskolai közösség és a család szorosan összefüggő, bonyolult kapcsolat-rendszert alkotnak. Fontos számunkra, hogy ebben a kapcsolatban a legfontosabb kérdésekben hasonlóan gondolkodjunk.

A tanuló és a tanulás

- A gyermek valamennyi képessége fejleszthető jól megtervezett gyakorlással.
- Van olyan helyzet, amikor egy esztergagép használatának az elsajátítása pont annyira fontos lehet, mint jól elvégezni egy barokk vers elemzését.
- Az iskolában nem az a legfontosabb, hogy felkészüljünk az érettségire.
- Értelmetlen, hogy az érettségien egyedül, mindenféle technológia használata nélkül kell a gyerekeknek feladatot megoldani, amikor a felnőtt-

FEJEZET 1. AZ ISKOLA CÉLJA ÉS ALAPELVEI

---

teknek egyre inkább csapatban és a hálózat segítségével kell boldogulniuk.

- A Google-kereső segítségével megválaszolni egy kérdést fontosabb képesség, mint fejből emlékezni egy ritkán használt információra.

Szülői attitűdök, értékek Az iskolában azokkal a szülőkkel szeretnénk együttműködni, akikre érvényesek a következő állítások.

- Szívesen engedem, hogy gyerekem azt tanulja, amit szeret, vagy amire szerinte szüksége van.
- A gyerekem az érettségre szinte magától fel tud készülni az internet és korrepetáló tanárok segítségével.
- Fontosnak tartom, hogy gyerekem törődjön másokkal, mások érzéseivel.
- Fontosnak tartom, hogy a gyerekem tanáraival jó kapcsolat alakuljon ki.
- Az iskolaválasztás közös családi döntés.
- Előre tudatosan készülök rá, hogy hogyan fogjuk a tinédzser / fiatal felnőtt gyerekekkel újradefiniálni a kapcsolatunkat.
- Párommal, gyerekeim szüleivel meg tudjuk beszélni, és megállapodásra tudunk jutni arról, hogy milyen iskolát szeretnénk gyerekeinknek.

Amivel nem ért egyet az iskola.

- Inkább elkerülöm a nehéz, konfliktusos szituációkat.
- Sokszor kell veszekedni a gyerekekkel, hogy megcsinálja a kötelező dolgokat.
- Az iskolai jegyek jól mutatják a gyermekben lévő potenciált a boldogságra, egészségre vagy későbbi teljesítményére.
- A gyermek matematikai képességei attól nem változnak, hogy matek-problémákon gondolkozik.

1.5. Kapcsolat a hazai és nemzetközi oktatási reformokkal

A Budapest School programja a hazai és nemzetközi oktatási reformok kontextusában és a pszichológia, a szociálpszichológia, valamint a szervezetfejlesztés terén elvégzett kortárs kutatások tükrében válik könnyebben értelmezhetővé.

Magyarországról több iskola története, működése is nagy hatással volt ránk. Az alternatív iskolák hagyományát többek között a 90-es évektől a Rogers Személyközpontú Általános Iskola, a Lauder Javne Iskola, a Kincskereső Iskola és a Gyermek Háza iskolák teremtették meg. A megújuló középiskolák úttörője az Alternatív Közgazdasági Gimnázium és a Közgazdasági Politechnikum voltak. Ezek az iskolák a személyközpontúság, a gyerekcentrikus hangsúlyozása mellett elkezdtek a gyakorlatban alkalmazni a differenciálást, a kooperatív technikák alkalmazását és egyes projektmodszertanokat. Programunk kidolgozásában nagy szerepe volt annak, hogy ezek az iskolák olyan szemléletmódbeli alapokat fektettek le, amelyek mára alapelvárásaként fogalmazódnak meg a szülők oldaláról az iskolákkal szemben.

Gyakorlati tapasztalatokat a világ más részein is gyűjtöttünk. A 21. Században a Budapest Schoolhoz hasonló kezdeményezések sorra indulnak a világban. Ezek egyes jegyei a Budapest School pedagógiai programjával összhangban vannak:

A Wildflower School mikroiskolák hálózatát működteti kisebb üzlethelyiségekben. A Budapest Schoolhoz hasonlóan célja, hogy falakat romboljon a gyerekek és a világ között: a magántanulás és az intézményes tanulás, a tanár és a tudós szerepe, valamint az iskola és környezete közötti határok elmosása az egyik fő üzenete. <https://wildflowerschools.org/>

Hasonlóan az otthontanulás és az unschooling struktúrált formáját keresi az Amerikai Texasban alapított Acton Academy, ami a szokratikus módszereket (azaz, hogy megbeszéljük közösen), valós projekten keresztüli tanulást, és a gyakornokoskodáshoz hasonló munka közbeni tanulást („learning on the job”) teszi a megközelítésének középpontjába. <https://www.actonacademy.org/>

A High Tech High iskoláiban a gyerekek elsősorban projektmodszertan alapján tanulnak. A tanulási jogokban való egyenlőség mellett az egyéni célokra szabott tanulás, a világ alakulásához kapcsolódó tartalmi elemek, valamint az együttműködés alapú tanulás is megjelenik pedagógiájukban a Budapest School által is alkalmazott jegyekből. <https://www.hightechhigh.org/>

A School21 brit iskola a 21. századi képességek fejlesztését tűzte ki célul. Ennek jegyében a prezentációs, előadói skillek kiemelt jelentőségűek. Iskolájuk egyensúlyt akar teremteni a tudásbéli (akadémiai), a szívbeli (sze-

mélyiség és jóllét) és a kézzel fogható (problémamegoldó, alkotó) között. A Budapest School iskoláinak hasonló módon célja, hogy a tanulás három rétegét, a tudást, a gondolkodást és az alkotást folyamatos harmóniában tartsa. <https://www.school21.org.uk>

A Khan Lab School Monterossi módszert keveri az online tanulással. Kevert korosztályú csoportokban, személyreszabott módszerekkel segítik a képességfejlesztést és a projekt alapú munkát. <https://khanlabschool.org/>

1.6. Pedagógiai és pszichológiai háttér

Az iskolák gyakorlatias tapasztalata mellett a Budapest School számos elméletet is kiemelten fontosnak tart.

Ezek közül is oktatási programjának központjában Carol Dweck fejlődésközpontú szemlélete áll. E mellett nagy hangsúlyt fektetünk az alábbi elméletek gyakorlati alkalmazására is:

Reformpedagógiai irányzatok elméletei, különös tekintettel:

- Motessori-pedagógia (Maria Montessori),
- kritikai pedagógia (Paulo Freire)
- élménypedagógia (John Dewey)
- felfedeztető tanulás (Jerome Bruner)
- projektmódszer (William Kilpatrick)
- kooperatív tanulás (Spencer Kagan)

Pszichológia és szociálpszichológiai kutatások eredményei:

- kognitív interakcionista tanuláselmélet (Jean Piaget)
- személyközpontú pszichológia (Carl Rogers)
- kommunikáció és konfliktuskezelés (Thomas Gordon)
- erőszakmentes kommunikáció (Marshall Rosenberg)
- pozitív pszichológia kutatási eredményei, különös tekintettel: flow-elmélet, kreativitás kutatások (Csíkszentmihályi Mihály)
- érzelmi és társas intelligencia (Daniel Goleman)

- motiváció kutatások, amiket jól összefoglal (Pink, 2011)
- hősiesség pszichológiai alapjai (Phil Zimbardo)
- fejlődésfókuszú szemlélet (Carol Dweck)

1.7. Pedagógia módszerek

Budapest School iskola tanárainak feladata, hogy mindig keressék azt a módszert, azt a környezetet, ami az adott gyerekekkel, adott mikroiskolában a leginkább működik. Nem tudjuk előre megmondani, hogy mikor milyen módszer érdemes választani, de azt tudjuk, hogy XXXX

1.7.1. Projektmódszer

Projekt módszert alkalmazó modulok során fő célünk, hogy a gyerekek aktívak és kreatívak legyenek, és ezért a tevékenységek sokszínűségét helyezzük fókuszba. Projektmódszer esetén is bátorítva van minden tanár, hogy a legváltozatosabb módszertárral közelítse a gyerekeket, figyelve arra, hogy a tanár attitűdje, a csoport dinamikája és az aktuális tevékenységek mit kívánnak.

Projektmunka folyamata.

Téma, cél Első lépés, hogy meghatározzuk a projekt témáját vagy célját. Ez jöhet tanártól, a gyerekektől. Fontos, hogy a gyerekek a projekt témáját már önmagában értelmesnek, relevánsnak tartsák.

Ötletroham Egy-egy téma feldolgozását csoportalakítással és ötletrohammal kezdünk. Ennek célja, hogy résztvevők bevonódjanak, illetve megmutassák, hogy nekik milyen elképzeléseik vannak az adott témáról, továbbá milyen produktummal, eredménnyel szeretnék zárni a folyamatot. A létrehozott produktumoknak csak a képzelet szabhat határt. Lehetnek videók, prezentációk, fotók, rapdalok, telefonos applikációk, rajzok, tablók stb.

Kutatói kérdés Ezek után úgynevezett kutatói kérdéseket teszünk fel, melyek meghatározzák a vizsgálat irányát. A kérdések feldolgozása a legváltozatosabb módon történhet. Az egyéni munkától kezdve, a forrás-orientált instruáláson vagy a kooperatív csoportmunkán keresztül egészen a dráma- és zenefoglalkozásokig minden hasznosítható a tanár, a csoport és a téma igényeihez mérten.

Elmélyült csoportmunka A projekt azon szakasza, amikor a tervek, kutatások alapján az implementáción dolgozik a csapat.

Prezentáció A létrehozott produktumokat bemutatására külön hangsúlyt kell fektetni. Ennek több módja is lehet: prezentációk, demonstrációk, plakátok, projekt fesztiválok.

Az iskolai projektek célja egy fejlődésés fókuszú gondolkodásmódú tanár és gyerek számára mindig kettős: egyrészt cél a téma feldolgozása, a produktum létrehozása, másrészt az iskola fő célja, hogy a gyerekek, a csapatok mindig fejlesszék alkotó, együttműködő, probléma megoldó stb. képességüket. Ezért a projekt folyamatára való reflektálás, visszajelzés ugyanolyan olyan fontos, mint maga a cél elérése.

A munka során külön figyelmet kell fordítani arra, hogy mindent dokumentáljanak a résztvevők. Lehetőleg online felületen.

Értékelés A projekt során több értékelési pontot érdemes beépíteni. A foglalkozások végén a résztvevők visszajeleznek a folyamatra, értékelik a saját, a csoport és tanár munkáját. A folyamat végén az egész projekt folyamatot értékelik, szintén kitérve a saját, a csoport és a tanár munkájára. A produktumok, az eredmény értékelése csoport és egyéni szinten is megtörténik.

Értékelésnél fontos a fejlődésfókuszú gondolkodásmódot fejlesztő visszajelzést adni: inkább a folyamatra magára és ne a végeredményre fókuszáljon a visszajelzés.

1.7.2. Önszerveződő tanulási környezet, SOLE

Sugata Mitra által kialakított módszertan lényege, hogy a tanárok arra bátorítják a gyerekeket, hogy csoportban, az internet segítségével Nagy Kérdéseket válaszoljanak meg. A jó kérdés az, amire nem egyszerű a válasz, sőt lehet, hogy nincs is rá egyfajta választ. Cél, hogy a gyerekek maguk alakítsák a folyamatot, formálják a kérdést és alakítsák a válaszokat.

- Tanár kialakítja a teret: körülbelül négy gyerekenként egy számítógép, amit körbe lehet ülni.
- Gyerekek maguk formálják a csoportjukat, sőt, még csoportot is válthatnak a munka során. Mozoghatnak, kérdezhetnek, „lehetnek” a másik csoportoktól.
- Körülbelül 30-45 perc után a csoportok prezentálják a kutatásuk eredményét.

A jó kérdések Nagy kérdésekre nincs könnyű válasz. Sokszor nyílt és nehéz kérdések; de még azért előfordulhat, hogy senki sem tudja rá választ. A cél, hogy mély és hosszú beszélgetéseket generáljon a kérdés. Ezek azok a kérdések, amikre érdemes nagyobb elméleteket állítani, amiket jobb csoportban megvitatni, amikről érvelni lehet és kritikusan gondolkodni.

A jó kérdések több témát, területet (tantárgyat) kapcsolnak össze: „Mi a hangya” kérdés például nem érint annyi különböző területet, mint a „Mi történne a Földdel, ha minden hangya eltűnne”.

Fegyelmezés nélkül Tanár feladata a folyamat során meghatározni a nagy kérdést, és tartani a kereteket. A cél, hogy a gyerekek maguk szervezzék saját munkájukat, így minimális beavatkozás javasolt. Kezdetben, gyakorló csoportoknál a tanárnak sokszor kell emlékeztetni magát, hogy idővel kialakul a rend. „Bízz a folyamatban!”

Amikor a tanár úgy látja, hogy nem megy a munka, akkor csak finoman emlékezteti a csoportokat, hogy lassan jön a prezentáció ideje. Amikor valaki a csoportjáról panaszkodik, akkor elmondhatja, hogy szabad csoportot váltani. Ha valaki zavarja a többieket, akkor megfigyelheti, hogy a gyerekek tudnak-e már konfliktus feloldani. Ha valaki nem vesz részt a munkában, akkor gondolkozhat olyan kérdésen, ami a demotivált gyerekeket is bevonza.

1.7.3. Megfontolt gyakorlás

Ahogy (Ericsson and Pool, 2016) is kimutatja mindenki tudja, minden készséget, képességet fejleszteni, ha megtervezetten, megfontoltan gyakorolja. Budapest School a hagyományosan készségtárgyként számon tartott ének, rajz, testnevelés és technika témákon kívül nagyon sok mindent kezel készségként: írásbeli érettségi vizsgát tenni magyarból, geopolitikai elemzéseket végezni, hiperbolikus függvényekkel való egyenlet megoldás ugyanúgy értelmezhetőek készségként, mint domináns csoporttagokkal való együttműködés, van egy stresszhelyzetben lenyugtatni magunkat.

A készség és képesség fejlesztés legjobb eszköze a megtervezett gyakorlás: fejlődés érdekében okosan gyakorlunk. A megfontolt gyakorlás jellemzője, hogy

Világos és specifikus cél Fontos, hogy tudjuk, mit gyakorlunk, mit akarunk elérni. Lehetőleg a cél legyen mérhető és mindenképp realiztikus, elérhető.

Fókusz Gyakorlás során egy dologra érdemes figyelni

FEJEZET 1. AZ ISKOLA CÉLJA ÉS ALAPELVEI

Konfortzónán kívül kell lenni Az edzőnek, tanárnak, trainernek néha érdemes a tanulót kicsit „nyomni”. Emlékeztetni, hogy mindig lehet kicsit többet elérni.

Folyamatos visszajelzés Nagyon gyakran kap a tanuló visszajelzést, tudja, mindig tudja, hogy mikor és miben fejlődött.

2. fejezet

Az iskola működésének alapjai

Tanulni bárhol lehet, ha a közeg biztonságos, és adottak a feltételek arra, hogy az egyén és a csoport fejlődhessen.

2.1. Iskola, mint mikroiskolák hálózata

A Budapest School mikroiskolák hálózataként működik. A mikroiskola a Budapest School iskolahálózatának legkisebb egysége. Nem egy önálló intézmény, és nem a telephely szinonimája.

Az egyes mikroiskolákban a gyerekek kevert korosztályú tanulóközösségként, érdeklődésük és képességeik alapján, együtt és egymástól tanulnak és fejlődnek. A tanulóközösség fontos célja, hogy biztonságot, támogatást nyújtson, és *így* segítse a közösség tagjainak a minőségi tanulását. Az egyes mikroiskolák egymással is kapcsolatban vannak, egymástól tanulnak, így a gyerekek tanulási helye változhat.

Épületek, tagintézmények és telephelyek A Budapest School iskola egy székhellyel és több tagintézménnyel, illetve telephellyel működhet. Fontos azonban, hogy egy telephelyen több mikroiskola is működhet, és egy mikroiskola több telephely adottságait is kihasználhatja.

A kerettanterv tudatos szándéka, hogy az épületet és a tanulás szervezeti formáját ne kösse össze szorosan. Egy-egy mikroiskola az épületére úgy gondol, mint egy átmeneti bérleményre vagy egy helyre, amit most meglátogat. Változhat, hogy egy-egy épületet éppen melyik mikroiskola használja.

A tanulás helyszínének változtathatósága lehetővé teszi, hogy a múzeumpedagógiát, a tudományos kutatóközpontokkal való együttműködést, az erdei iskolák világát, a sportegyesületek tevékenységeit, vagy más külső hely-

színen megvalósuló szakköröket a Budapest School gyerekek számára a mindennapok integrált részvé tegyük. Fontos kiemelni, hogy mindeközben mindenkinek szüksége van bázisra, biztonságot adó otthonra: ezért van minden Budapest School gyereknek és tanárnak egy elsődleges helye. A tanulási folyamat működtetéséért a Budapest School egyes mikroiskolái felelősek. Az iskolákat tanulásszervező-tanárok (a különböző pedagógus szerepek kibontása a 2.3. fejezetben található) egy csoportja alkotja és vezeti. Így a mikroiskolák vezetéséért a tanulásszervező-tanárok felelősek.

Az egyes mikroiskolák különböznek egymástól abban, hogy az oda járó gyerekek pontosan mit és mikor tanulnak vagy alkotnak. Azonban a következő alapelvek az összes mikroiskolára érvényesek.

Az iskoláknak saját fókuszuk van. Van olyan mikroiskola, amely a fejlesztési célok eléréséhez és az egyéni célok mentén már 6 éves gyerekek tanulásánál a robotika eszközeit használja, másutt drámafoglalkozásokkal fejlesztik 12 éves gyerekek a szövegértésüket és éntudatukat. A mikroiskola-rendszerben rejlik annak a lehetősége, hogy egy adott tanulási környezetben a hangsúlyok úgy változhatnak a csoport és az egyén érdeklődését követve, hogy közben a tanulási egyensúly fennmaradjon a tantárgyak fejlesztési területei között. Az iskolák nemcsak abban térnek el egymástól, hogy kevert korcsoportban, más korosztályú gyerekek, más érdeklődések mentén, és így módon más célokat követve tanulnak, hanem területileg, regionálisan is eltérőek lehetnek.

Az iskolákban a tanulók nagymértékben befolyásolják, hogy mit és hogyan tanulnak és alkotnak. A tanárok választási lehetőségeket dolgoznak ki, amikből a gyerekek (a mentoruk és szüleik segítségével) a saját céljaikat, érdeklődésüket leginkább támogató *egyéni tanulási tervet* alkotnak. Az iskolákban (a tanárok által meghatározott kereteken belül) megfér egymással több, különböző egyéni céllal rendelkező gyerek.

Eltérhet, hogy egy-egy gyerek mit tanul, ezért az is, hogy mikor és hogyan sajátítja el a szükséges ismereteket: egy közösségben megfér a központi felvételre fókuszáló 11 éves gyerek, és az olyan is, aki ekkor inkább a Minecraft programozásában akar elmélyülni, ezért más képességek fejlesztésével lassabban halad. A tanárok feladata és felelőssége, hogy olyan közösségeket válogassanak össze, amelyek kellően diverzek, és mégis jól működnek, a gyerekek igényeit és a kerettanterv céljait egyaránt megfelelően kielégítik.

A mikroiskolák kevert korosztályos közösségek. A Budapest Schoolban a gyerekek nemcsak a saját korcsoportjukban, hanem kevert korosztá-

lyok szerinti csoportokban is tanulnak egy-egy mikroiskolában, hasonlóan a Montessori-féle kevert korosztályos csoportokhoz, vagy az *önállósági szintek* (independence level (School, 2014)) alapján szervezett tanulócsoporthoz. A csoportok létrehozásakor arra törekszünk, hogy olyan gyerekek tanuljanak együtt, akik tudják egymást támogatni a tanulásban.

A mikroiskolák együtt fejlődő közösségek. Úgy fejlődnek, mintha első lépésben óvodapedagógusok által vezetett óvodai csoportok alakulnának át kéttanítós alsós osztályokká. Majd amikor a tanuláshoz újabb tanárookra van szükségük, akkor bővül a tanárcsapat. Így jöhet létre akár 50 gyerek és 5-8 tanár közössége. Amikor a fejlődésükhöz újabb tanárra van szükségük a gyerekeknek – például egy speciális képesség erősítéséhez –, akkor vagy a Budapest School másik mikroiskolájából jövő tanártól, vagy egy külsős szakembertől tanulhatnak. Amikor az érettségire készülve maguk alkotnak gyakorló csoportot, akkor a tanulásukat akár már önmaguknak is megszervezhetik.

Különbféle tanulási struktúrák jöhetnek létre a mikroiskolákon belül. A közösséget kisebb csoportokra bonthatjuk, ha a tanulásszervezés ezáltal hatékonyabb. Egyes modulokban egy-egy projektre szerveződnek a gyerekek, ilyenkor gyakran az eltérő képességű és életkorú gyerekek is megférnek egymás mellett. Más moduloknál a csoportokat általában képességszint alapján hozza létre a tanár. Ilyen lehet a másodfokú egyenletek megoldóképletét megismerő csoport, az írni tanulók csoportja, vagy egy angol nyelvű újság szerkesztésére és megírására alakult modul, ahol a nyelvismeretnek és a szövegalkotási képességnek már egy olyan szintjén kell lenni, hogy a projektnek jól mérhető kimenete lehessen.

A mikroiskolák diverz, integratív közösségek. A Budapest School iskolák társadalmi, kulturális és gazdasági értelemben is egyik fő céljuknak tartják az integrációt addig, amíg az a közösség céljait szolgálja.

A Budapest School mikroiskolái tanuló közösségek. Mindig, minden módszer, folyamat fejleszthető, ezért a tanárok feladata, lehetősége, hogy az aktuális helyzethez illő legalkalmasabb módszert válasszák a tanulás segítéséhez.

A Budapest School mikroiskolák célja, hogy jól átlátható, követhető és folyamatosan fejlődő folyamattá váljon a tanulás mind a tanuló, mind a tanár, mind a szülő részéről. Kerettantervünk folyamatszabályozást nyújt, nem kimeneti szabályozást. A kimenet a gyerekek és a közösség képességeitől,

céljaitól és érdeklődésétől, valamint a társadalmi szabályozási környezettől függ.

2.2. A közösségi lét szabályai

BEVEZETO JON IDE A KOZOSSEGROL

2.2.1. Konfliktus, feszültségek kezelése

Tudjuk, hogy a Budapest School szereplői, a gyerekek, tanárok, szülők, pedagógia program, kerettanterv, fenntartó között kialakul néha kialakulnak feszültségek és konfliktusok, mert különbözőek vagyunk, különbözőek az igényeink.

Akkor is feszültség alakul ki, amikor valamit szeretnénk elérni, de még nem tartunk ott. A gyerek még nem érte el korosztályában szokásos évfolyam szint elvárásait, tanár még nem teljes mértékben a pedagógia programban meghatározott módon segíti a tanulást, a szülő még nem tudja elég jól kifejezni igényét, vagy a mikroiskola még nem minden esetben tudja megszervezni a mindennapi testnevelést úgy, ahogy azt szeretnénk. Amikor eltérés van a vágyaink, vízióink, célunk és a realitás között, akkor kialakul az úgynevezett kreatív feszültség.

A Budapest School a feszültségekre/konfliktusokra olyan lehetőségként tekint, amelyek együttműködésen alapuló megoldása építi a kapcsolatot, és segíti a fejlődést.

A Budapest Schoolban feszültségnek, konfliktusnak hívunk minden vágy, ötlet, szándék, cél, viselkedés közötti különbséget, ami valamelyik félben negatív érzéseket kelt. Ebbe beletartozik az is, ha valaki nem azt és úgy csinálja, ahogy nekünk erre szükségünk van, vagy ha bármilyen okból nem érezzük magunkat biztonságban, vagy más univerzális emberei szükségletünk nem elégül ki.

Feszültség alakulhat ki a gyerekek, szülők és tanárok között bármilyen relációban és adódhatnak egyéb, belső konfliktusok, nehézségek is akár a család, akár a Budapest School életében, amelyek kihathatnak a közösségi kapcsolatainkra.

A BPS konfliktuskezelés során irányadó általános elvek

Tárgyalás A Budapest School közösségének valamennyi tagja, a tanárok, gyerekek, szülők, iskolát képviselő fenntartó vállalja:

FEJEZET 2. AZ ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK ALAPJAI

- A közösség mindennapjaival kapcsolatos konfliktusok esetén elsőként az abban érintett személynek jelez közvetlenül.
- Személyes kritikát mindig privát csatornán fogalmazza meg először, ha kell, akkor segítő bevonásával.
- Vállaljuk, hogy bármelyik fél jelzése esetén lehetőséget biztosítunk arra, hogy a vitás kérdést megbeszélhessük közvetlenül, a folyamatban részt veszünk.
- Szakítás, kilépés, lezárás előtt legalább három alkalommal megpróbál egyeztetni;
- az egyeztetésre elegendő időt hagy, amely legalább 60 nap vagy – amennyiben több időre van szükség – a másik féllel megállapodott idő;
- Teljes figyelemmel, nyitottsággal, a probléma megoldására fókuszálva igyekszik feloldani a konfliktust, és közösen megoldást találni a problémára.

Összefoglalva: ha problémánk van egymással, akkor azt megbeszéljük. Nem okozunk egymásnak meglepetést, mert vállaljuk, hogy rögtön elmondjuk egymásnak konfliktusainkat.

Közvetítő bevonása Ha úgy érezzük, hogy a személyes egyeztetés nem vezetett megoldásra, a tárgyalást külső segítség bevonásával folytatjuk.

Megoldás keresése Ha a közvetlen egyeztetés, tárgyalás és közvetítő bevonása során sikerül valamilyen megoldást vagy a megoldáshoz vezető folyamatot egyeztetni, a felek ezt írásban rögzítik és meghatározzák azt az időtartamot is, amelyre szükség van ahhoz, hogy megtapasztalhassák, érezhessék, hogy van esély a feszültség, konfliktus megoldására.

Egyeztetés sikertelen Ha a felek között az egyeztetés sikertelen volt, vagy a megoldási javaslat nem működött, felek ezt írásban meg kell, hogy állapítsák. Erre azért van szükség, hogy egyetértés legyen abban közöttük, hogy értik, a másik fél sikertelennek érzi az egyeztetést.

Lezárás Az egyeztetés sikertelensége esetén elengedjük egymást. De ez a végső megoldás.

Gyerek-gyerek konfliktus

TODO Csoti ORsi?

Gyerek-iskola, tanár-szülő konfliktus

Minden gyereknek van egy mentora. A szülők számára a mentor az elsődleges kapocs az iskola felé. Ezért, ha a szülőben jelenik meg egy feszültség, akkor elsődleges a mentornak jelez. Ugyanígy, a mentor közvetíti a család felé a gyerekekkel kapcsolatban feszültségeket.

Ha egy gyerek, vagy szülő úgy érzi, hogy egy gyereknek nem jó az iskolai élménye, például nem tanul eleget, vagy kiközösítik, vagy csak nem szeret bemenni, akkor feladata, hogy rögtön beszéljen a mentor tanárral.

Előfordulhat, hogy a tanárok vagy az iskola úgy érzik, hogy egy gyereknek nem tesz jót a Budapest School közössége, vagy a hozzáállása súlyosan zavarja vagy sérti a Budapest School közösséget vagy azok tagjait. Az is lehet, hogy a tanárok vagy a Budapest School a szülővel való kapcsolatot érzik konfliktus vagy feszültség forrásának. Ilyen esetben ugyanígy le kell folytatni a konfliktuskezelés folyamatát és megpróbálni feloldani a feszültséget. Ennek sikertelensége esetén az iskola jelzi a családnak írásban, hogy el szeretne válni.

Tanár-tanár konfliktus

TODO

Pedagógia program, kerettanterv be nem tartásával kapcsolatos konfliktusok

Amikor egy tanár, egy gyerek vagy egy mikroiskola nem tartja be a kerettantervet, a pedagógia programot, a házirendet, vagy egyéb közösen megalkotott szabályokat, akkor konfliktus alakul ki közte és az iskola között. Ilyenkor szintén a konfliktuskezelés folyamatát kell lefolytatni.

Eszkalálás, mediálás

Ha nem sikerül a személyes egyeztetés vagy megbeszélés a tanárokkal vagy az érintett szülővel, vagy már nem is hiszel benne, hogy a feszültséget így fel tudjátok oldani, akkor mindenképpen küldj egy jelzést TODO. Innen ő fog közvetíteni (mediálni) köztetek.

2.2.2. A tanulók és az iskola szabályai

A tanulóknak az intézményi döntési folyamatban való részvételi jogának gyakorlásának rendje

2.2.3. Partneri kapcsolatok

A szülő, a tanuló, a pedagógus és az intézmény partnerei kapcsolattartásának formái

intézmény partnerei kapcsolattartásának formái (csak a nevelési-oktatási tartalmak relevanciája vonatkozásában, mert egyébként SZMSZ-kompetencia);

2.3. Különböző tanári szerepek: a tanulásszervező, a mentor és a modulvezető

Tanulni bárkitől lehet, aki tud olyasmit mutatni, ami felkelti a tanuló érdeklődését, és elő tudja segíteni a fejlődését. Tanítani az tud igazán, aki tanulni is tud.

A Budapest Schoolban a gyerekek azokat a felnőtteket tekintik tanárjuknak, akik minőségi időt töltenek velük, és segítik, támogatják vagy vezetik őket a tanulásukban. Több szerepre bontjuk a tanár fogalmát: a gyerek egy (és csak egy) felnőtthez különösen kapcsolódik, a *mentor* tanárához, aki rá különösen figyel. Ezenkívül a gyerek tudja, hogy a mikroiskola mindennapjait egy tanárscapat, a *tanulásszervezők* határozzák meg, azaz ők vezetik az iskolát. A foglalkozásokon megjelenhetnek más tanárok, a *modulvezetők*, akik egy adott foglalkozást, szakkört, órát tartanak. Néha megjelennek más felnőttek, akik párban vannak egy másik tanárral: ők az *asszisztensek*, a *gyakornokok* vagy az *önkéntes segítők*.

Szervezetileg minden mikroiskolának van egy állandó *tanárscapata*, a tanulásszervezők. Állandó, mert legalább egy tanévre elköteleződnek, szemben a modulvezetőkkel, akik lehet, hogy csak egy pár hetes projektre vesznek részt a munkában.

A tanulásszervezők általában mentorok is, de nem minden esetben. Nem lehet mentor az, aki a gyerek mikroiskolájában nem tanulásszervező, mert nem lenne rálátása a mikroiskola történéseire. Egy tanulásszervező lehet több mikroiskolában is ebben a szerepben és így mentor is lehet több mikroiskolában.

FEJEZET 2. AZ ISKOLA MŰKÖDÉSÉNEK ALAPJAI

Mentor Minden tanulónak van egy *mentora*, aki az egyéni céljainak megfogalmazásában és a fejlődése követésében segíti. Minden mentorhoz több tanuló tartozik, de nem több mint 12. A mentor együtt dolgozik a Budapest School tanárcsapatával, a szülővel és az általa mentorált gyerekekkel. A mentor segíti az általa mentorált gyereket megtalálni az egyensúlyt a tantárgyi fejlesztési célok és a saját magának megfogalmazott egyéni célok között, és segít megalkotni a gyerek *egyéni tanulási tervét*.

A mentor a kapocs a Budapest School, a szülő és a gyerek között.

- Képviseli a Budapest Schoolt, a mikroiskola közösségét.
  - Ismeri a Budapest Schoolt, a lehetőségeket, a tanulásszervezés folyamatait.
  - Együtt tanul más Budapest School mentorokkal, együtt dolgozik a tanártársaival.
- Ismeri, segíti, képviseli a gyereket.
  - Tudja, hol és merre tart mentoráltja, ismeri a képességeit, körülményeit, szándékait, vágyait.
  - Segít az egyéni célok elérésében, felügyeli a haladást.
  - Megerősíti mentoráltjai pszichológiai biztonságérzetét.
  - Visszajelzéseket ad a mentoráltjainak.
  - Segít abban, hogy az elért célok a portfólióba kerüljenek.
  - Összeveti a portfólió tartalmát a tantárgyak fejlesztési céljaival.
- Együtt dolgozik, gondolkodik a szülővel, képviseli igényüket a közösség felé.
  - Erős partneri kapcsolatot épít ki a szülővel, információt oszt meg velük.
  - Segít a gyerekekkel közös célokat állítani.
  - Szülő számára a mentor az elsődleges kapcsolattartó a mindenféle iskolai ügyekkel kapcsolatban.

A mentor egyszerre felelős a mentorált tanuló előrehaladásának segítéséért, és közös felelőssége van a mentortársakkal, hogy az iskolában a lehető legtöbbet tanuljanak a gyerekek. A mentor folyamatosan figyelemmel követi az egyéni tanulási tervben megfogalmazottakat, és ezzel kapcsolatos visszajelzést ad a mentorálynak és a szülőnek.

Tanulásszervező Csoportban dolgozó, iskolaszervező, strukturáló tanár. Egy mikroiskola állandó tanári csapatát 2-7 tanulásszervező alkotja, akik egyedileg meghatározott szerepek mentén a mikroiskola mindennapjainak működtetéséért felelnek. Minden mentor tanulásszervező is. A tanulásszervezők tarthatnak modulokat, sőt, kíváncsi is, hogy dolgozzanak a gyerekekkel, ne csak szervezzék az életüket. Ők rendelik meg a külső modulvezetőktől a munkát, ilyen értelemben a tanulási utak projektmenedzserei.

Modulvezetők Bárki lehet modulvezető, aki képes akár egy egyetlen alkalommal történő, vagy éppen egy egész trimeszteren át tartó tanulási, alkotási folyamatot vezetni. Ők általában az adott tudományos, művészeti, nyelvi vagy bármilyen más terület szakértői.

Modulokat a tanulásszervezők is vezethetik, de külsős, egyedi megbízással dolgozó szakemberek is megjelennek modulvezetőként. Modulvezető lehet bárki, akiről az őt megbízó tanárcsapat tudja, hogy képes gyerekek folyamatos fejlődését és egy tanulási cél felé való haladását segíteni. A moduláris tanmenettel a 3.3. fejezet foglalkozik.

2.4. A pedagógusok feladatai

a pedagógusok helyi intézményi feladatai, az osztályfőnöki munka tartalmát, az o

A Budapest School kerettanterv háromféle tanárt, a tanulásszervező tanárt, a mentortanárt és a modulvezetőtanárt különböztet meg.

VAN BENNÜNK Közös és mindent performanca review szerint adunk meg

Érzelmi intelligencia (EQ) ninja

- Gyerekek pszichológiai biztonságérzetét megerősíti.
- Olyan visszajelzéseket ad, amelyek az erőfeszítésekre, a befektetett energiára, munkára és a jövőbeni fejlődésre fókuszálnak (growth mindset), pozitív megerősítést alkalmaz, épít a gyerek erősségeire, és egyértelműen megfogalmazza, mit tehetne másként.
- Értő figyelemmel van jelen, kedves, nyitott és figyel a gyerekekre.

SNI szakértő

- Jól tudja kezelni az egyéni bánásmódot, speciális nevelési igényű gyereket a csoportban.

- Akinek külső segítségre van szüksége, azoknak a szüleivel ezt proaktívan leegyezteti és menedzseli a folyamatot.

Change agent

- Nehéz helyzeteken is könnyen továbblendül, vannak módszerei arra hogyan töltse magát és ezeket használja is.
- Azt keresi, mire lehet hatása, mit lehet eggyel jobban csinálni és ebben akciókat tesz.
- Megünnepli az előrelépéseket, közös sikereket.

2.4.1. Tanulásszervező

Jó csapattag

- Rendszeresen jelen van a tanári csapat megbeszélésein.
- Elérhető telefonon vagy online a csapattal megállapodott kereteken belül.
- Feladatokat vállal magára és azokat megbízhatóan, határidőre végrehajtja.
- Kooperatív és támogató a közös munkák, ötletelések, megbeszélések alatt, képviseli a saját nézőpontját, gondolatait érzéseit, miközben a csapat és a többiek igényeire is figyel.
- Kifejezi támogatását, ellenérveit és javaslatait a jobb megoldás érdekében.
- A visszajelzést keresi, a kritikát jól fogadja, és megfontolja, átgondolja a lehetséges változtatásokat.
- Kollégák fejlődését segíti rendszeres visszajelzésekkel.

BPS tag

- Rendszeresen jelen van heti hétfőkön, havi szombatokon.
- Részt vesz a mikroiskolájának és a Budapest Schoolnak az építésében.
- Proaktívan alakít ki rendszereket, folyamatokat, és a legjobb gyakorlatokat megosztja BPS szinten.
- Közös témákban aktív, hozzászól, alakítja a véleményével és tudásával a BPS rendszerét.

2.4.2. Mentor

- Az első trimeszter alatt a mentor megismeri mentoráltját, személyiségjegyeit, képességeit, érdeklődését, motivációit. Megismeri a családot.
- Megállapodik a családdal a kapcsolattartás szabályaiban.
- Bevezeti a családot a Budapest School rendszerébe.
- Trimeszterenként a mentorált gyerekkel és szülőkkel egyetértésben kialakítja a mentorált gyerek tanulási céljait.
- Képviseli mentoráltját a többi tanár felé.
- Szülőkkel rendszeresen információt oszt meg, elérhető, asszertíven kommunikál, tiszta, mérhető megállapodásokat köt.
- Szülőkkel erős partneri kapcsolatot épít.
- Amikor a gyereknek külső fejlesztésre van szüksége, akkor a családot segíti a megfelelő fejlesztő felkeresésében, a külső fejlesztővel kapcsolatot tart és konzultál a mentoráltja haladásáról.
- Maximum kéthetente találkozik mentoráltjával. Követi, tudja, hogy a gyerek hogy van iskolában, családban, életben.
- Mentorként nyomon követi, monitorozza mentoráltjai fejlődését és szükség esetén továbbblendíti, inspirálja őket.
- Mentor biztosítja, hogy a mentorát gyerek portfólió friss legyen.
- Rendszeresen reflektál a mentorált gyerekkel együtt annak tanulási céljaira, és haladására.
- Segíti a mentorált modulválasztását.
- Visszajelzés gyűjt és ad a mentorált gyerek fejlődésére.

2.4.3. Modulvezetők

- Izgalmas, érdekes foglalkozásokat tart, amire felkészül és amiben a gyerekeket flowban tudja tartani.
- Amikor a gyerekek vele vannak, akkor figyelnek, fókuszálnak, koncentrálnak, dolgoznak, tanulnak.
- Kedvesen és határozottan vezeti a csoportot, figyel arra, hogy mindenkit bevonjon.

2.4.4. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek

A kiemelt figyelmet igénylő tanulókkal kapcsolatos pedagógiai tevékenység helyi

> (ez a korábbi szabályozás terminológiájával élve a következő tematikai egysége)

TODO: max 20% TODO: mentor tudja, h mi a szitu

A tanulásszervezők, modulvezetők feladata:

- Megfelelő tanulásszervezési formákkal és módokkal biztosítani, hogy a tanórákon és a tanórán kívüli tevékenységben érvényesüljön a differenciált, az egyéniesített fejlesztés, eltérő képességekhez, viselkedéshez való alkalmazkodás.
- Olyan tanulási környezetet, speciális módszerek, tapasztalatszerzési lehetőség biztosítása, amelyben sokoldalú szemléltetéssel, cselekvéssel, gazdag feladattárral, speciális eszközök alkalmazásával valósul meg készség- és képességfejlesztés.
- A pedagógus a tanórai tevékenységek/foglalkozások tervezésébe építse be a pedagógiai diagnózisban szereplő javaslatokat.
- A pedagógus a tananyag adaptálásánál, feldolgozásánál vegye figyelembe az egyes tanulók fejlettségi szintjét, a támogatás szükséges mértékét.
- Az egyéni haladási ütem biztosítására egyéni fejlesztési és tanulási terv készítése, individuális módszerek, technikák alkalmazása.
- A pedagógus működjön együtt a gyermek/tanuló fejlesztésében résztvevő szakemberekkel.

3. fejezet

Tanulási út a Budapest Schoolban

Hogyan tanulunk? Először célokat állítunk, majd a célokat támogató foglalkozásokat szervezünk, és az eredményeinket megvizsgálva újabb célokat állítunk, és ezzel előlről kezdjük a folyamatot.

3.1. Saját tanulási célok

Minden gyerek megfogalmazza és háromhavonta újrafogalmazza a *saját tanulási céljait*: eredményeket, amelyeket el akar érni, képességeket, amelyeket fejleszteni akar, szokásokat, amelyeket ki akar alakítani. A saját célok elfogadásakor a tanuló és a mentora a szülőkkel együtt *tanulási szerződést* köt. Csak olyan célok kerülhetnek a saját célok közé, amelyek minden érintettnek biztonságosak, és amelyek összhangban vannak a tantárgyi fejlesztési célokkal és eredményelvárásokkal.

Fontos megkötés, hogy a saját tanulási célok felét a ?? fejezetben felsorolt tantárgyi tanulási célokból kell összeválogatni. A másik fele szabadon alakítható. Az iskola tanárai a közösségek igényei, céljai alapján alakítják ki, hogy pontosan mi történik az iskolákban: mikor és milyen modulok vannak, hogyan szervezik a mindennapokat.

Háromhavonta a tanárok és a tanulók megállnak, reflektálnak az elmúlt időszakra, és a tapasztalatok, valamint az elért célok ismeretében és az új célok figyelembevételével újratervezik, újraszervezik a foglalkozások rendjét, tehát azt, hogy mikor és mit csinálnak majd a gyerekek az iskolában. A mindennapi tevékenység során tapasztalt élmények, alkotások, elvégzett feladatok, kitöltött vizsgák, tehát mindaz, ami a gyerekekkel történik, bekerül a portfóliójukba. Még az is, amit nem terveztünk előre.

A gyerekeket a mentoruk segíti a saját célok kitűzésében, a különböző választásoknál, a portfólióépítésben, a reflektálásban. A tanulási célok kitű-

zése az önirányított tanulás fokozatos fejlődésével és az életkor előrehaladtával folyamatosan egyre önállóbb tevékenységgé válik. Tanulási útján, céljai kitűzésében a mentor kíséri végig a gyerekeket.

A Budapest School személyre szabott tanulásszervezésének jellegzetessége, hogy a tanulók a saját egyéni céljuk irányába haladnak, az adott célhoz az adott kontextusban leghatékonyabb úton. Tehát mindenki rendelkezik egyéni célokkal, még akkor is, ha egy közösség tagjainak céljai a tantárgyi eredménycélok azonossága, vagy a hasonló érdeklődés miatt akár 80% átfedést mutatnak.

A NAT műveltségi területeiben megfogalmazott követelmények teljesítése is célja a tanulásnak, a tanulás fő irányítója azonban más. Mi azt kérdezzük a tanulóktól, hogy *ezen felül* mi az ő személyes céljuk.

3.2. A tanulási szerződés

A tanulási szerződés az előbbieken említett gyerek-mentor-szülő közötti megállapodás, ami rögzíti

1. a gyerek, a mentor (iskola) és a szülő igényeit, elvárásait;
ezek lehetnek: „szeretném, ha a gyerekem naponta olvasna” típusú folyamatra vonatkozó kérések, vagy erősebb „*változtatnod kell a viselkedéseden, ha a közösségben akarsz maradni*” igények, határok megfogalmazása;
2. a gyerek céljait a következő trimeszterre, vagy a tanév végéig;
3. a gyerek, mentorok (iskola) és szülő vállalásait, amivel támogatják a cél elérését és a felek igényének elérését.

A tanulási szerződésre jellemző, hogy

- A kitűzött célokat minél specifikusabban, mérhetőbben kell megfogalmazni. Javasolt az OKR, (Objectives and Key Results, azaz Cél és Kulcs Eredmények) (Wikipedia contributors, 2018a) vagy a SMART (Specific, Measurable, Achievable, Relevant, Time-bound, azaz Specifikus, Mérhető, Elérhető, Releváns és Időhöz kötött) (Wikipedia contributors, 2018b) technika alkalmazása, hogy minél specifikusabb, teljesíthetőbb, tervezhetőbb és könnyen mérhető célokat tűzzenek ki.
- A kitűzött célokban való megállapodást követően, megállapodást kell kötni arról is, hogy ki és mit tesz azért, hogy a tanuló a célokat elérje.

- A mentor a teljes mikroiskolát (a többi tanárt, a közösséget) képviseli a megállapodás során.

A tanulási szerződést néha hívjuk *megállapodásnak* is. A megállapodás és szerződés szavakat ez a kerettanterv szinonímának tekinti. A *learning contract* az önirányított tanulást hangsúlyozó felnőttképzés irodalomban bevett szakkifejezés már a 80-as évektől (Knowles, 1977). Ennek a magyar nyelvben inkább a szerződés felel meg. Egy másik szakterületen, a pszichoterápiás munkában a terápiás szerződések megkötésekor a közös munka kereteinek kialakítását és fenntarthatóságát hangsúlyozzák. (Dóra, 2009) Erre is utalunk a tanulási szerződés elnevezéssel. Van, amikor a *hármasszerződés* kifejezést használjuk, hangsúlyozva, hogy mind a három szereplőnek elfogadhatónak kell tartania a szerződés tartalmát.

Tekintettel arra, hogy a kiskorú mellett minden esetben a szülő (törvényes képviselő) is aláírója a szerződésnek, a Ptk. 2:14. § (1) és (3) bekezdése szerint a jognyilatkozat érvényesen megtehető, a szerződés érvényesen létre jöhet.

3.3. Moduláris tanmenet

Az iskola fő célja, hogy képes legyen alkalmazkodni a menet közben felmerülő tanulási igényekhez, és a tanulók saját céljai felé vezető egyéni tanulási útjait minél rugalmasabban meg tudja szervezni. Ennek támogatására a tanulást modulokra, rövid tanulási egységekre bontjuk.

A modulok a tanulásszervezés egységei: olyan foglalkozások megtervezett sorozata, amelyek során egy meghatározott időn belül a gyerekek valamely képességüket fejlesztik, valamilyen ismeretet elsajátítanak, vagy valamilyen produktumot létrehoznak. A modulok célja sokféle lehet, de a legfontosabb, hogy a résztvevők a portfóliójukba bejegyzésre érdemes eredményt hozzanak létre. Modulokba szerveződve az iskola tanulói tudnak például:

- Produktum létrehozására szerveződő projektben részt venni
- Felfedezni, feltalálni, kutatni, vizsgálni, azaz kérdésekre választ keresni
- Egy jelenséget több nézőpontból megismerni
- Valamely képességüket, készségüket fejleszteni
- Adott vizsgára gyakorló feladatokkal felkészülni
- Közösségi programokban részt venni

- Az önismeretükkel, a tudatosságukkal, a testi-lelki jóllétükkel foglalkozni.

A modulokból álló rendszert azért kínáljuk a gyerekeknek, hogy egyszerre adjunk átlátható struktúrát a tanulásnak, és kellő rugalmasságot is biztosítsunk, hogy az egyéni, a közösségi és a társadalmi célok harmóniába kerülhessenek.

A modulokat a tanulósszervezők állítják össze. A modulok kiválasztása, felkínálása az iskola tanulósszervező tanárainak felelőssége, hiszen ők figyelnek és reagálnak a tanulók, szülők céljaira és igényeire. Kidolgozáshoz és a modulok tartásához külsős embereket hívhatnak meg, de ebben az esetben is a tanulósszervező tanárok felelőssége, hogy a modulok és a modulvezetők mit és hogyan csinálnak.

A tanulósszervezők az egyes modulok tematikáját, azok hosszát és feladatát a gyerekek tanulási céljainak megismerését követően és a kerettantervben meghatározott tantárgyi eredménycélokat figyelembe véve határozzák meg. A meghirdetett modulokból áll össze a tanulás trimeszterenkénti tanulási rendje. A modulokba való csatlakozásról a mentor, a szülő és a gyerek közösen dönt, mindig szem előtt tartva, hogy folyamatos előrelépés legyen a már elért egyéni és tantárgyi eredménycélokban is. Egy modul megkezdésének lehet feltétele egy korábbi modul elvégzése, a gyerek képességszintje, a jelentkezők száma, és lehet egyedüli feltétele a gyerekek érdeklődése. Egy modulvezető különféle tematikájú modulokat tarthat függően attól, hogy az egyéni célok, a tantárgyi eredménycélok mit kívánnak, és a tanulósszervezők, valamint a modulvezetők kapacitása mit enged. Egy modul kapcsolódhat

- valamilyen tantárgyi eredménycél eléréséhez;
- egy tantárgyi céloktól független önálló tanulási célhoz;
- vagy tantárgyi céloktól független csoportos tanulási célhoz.

A Budapest School tanulói a felkínált modulokból maguk választják napi- és hetirendjük tartalmát, a mentoraik és szüleik segítségével. Az a tanulósszervező tanárok felelőssége, hogy amikor egy tanuló moduljai befejeződnek, és újat tud felvenni, akkor az érdeklődési körének, tanulási céljainak megfelelő modulok közül választhasson.

A modulok formátuma változatos. Egy-egy modul hossza és foglalkozásainak gyakorisága változó lehet: az egyszeri alkalomtól a teljes trimeszteren át tartó, heti 3-5 foglalkozást magában foglaló modul is lehetséges. Egy trimeszternél azonban nem lehet hosszabb, és a lezárását az értékelés és az elért eredmények portfólióba emelése követi. Egy modul folytatásaként a következő trimeszterben új modult lehet meghirdetni.

A modulok nemcsak témájukban, céljaikban, időtartamukban, hanem módszertanukban, folyamataikban is különbözhetnek: bizonyos modulokban a felfedezett (inquiry based) módszer, másokban az ismétlő (repetitív) gyakorlás a célravezető. Így mindig a modul céljához, a tanárok és a tanulók képességeihez és igényeihez választható a legjobb módszer. Modulonként változhat, hogy a folyamatot a tanulók vagy a tanárok befolyásolják-e, és milyen mértékben. Két szélsőség:

1. Egy digitális kézműves modul célja, hogy építsünk valamit, ami programozható. Annak kitalálása, hogy mit és hogyan építünk, a tanulók feladata. Itt a modul vezetője csak támogatja a tanulás folyamatát, azaz *facilitál*.
2. Egy „A vizuális kommunikáció fejlődése a XX. század második felében” modul esetén a tanár előre eldönti, hogy mely alkotók, alkotások tartoznak szerinte a mindenképpen említendőkhöz sorába (a kánonba), és ezeket a tanulókkal sorban végigveszi.

Modulok helyszíne A tanulás az egyes mikroiskolák helyszínén, vagy más Budapest School mikroiskolákban, vagy a tanár által kiválasztott külső helyszínen, esetenként pedig online, virtuális térben történik. A tanulásra, mint az élethez szorosan kapcsolódó holisztikus fejlődési igényre tekintünk, melynek jegyében az elsődleges szocializációs formától, a szülői, családi környezettől sem akarjuk a tanulást leválasztani. Az élethosszig tartó tanulás jegyében a tanulás tere az iskolai időszak után és az iskola terein kívül is folytatódik.

A tanulók több ok miatt is tanulnak az iskolán kívül:

1. Modulok szervezhetők külső helyszínekre, úgymint múzeumokba, erdei iskolákba, parkokba, vállalatokhoz, vagy tölthetik az idejüket „kint a társadalomban”.
2. Az önirányított tanulás okán a gyerekek otthon vagy külső helyszíneken is elvégezhetnek egy modult, amennyiben ez egyéni céljuk elérését nem veszélyezteti, és mentoruknak tudomása van arról, hogy a folyamatos fejlődés biztosított.

Minden modul végeztével a tanulók és modulvezetők visszajelzést adnak egymásnak, aminek része, hogy megosztják saját élményeiket, reflektálnak a közös időre, összegyűjtik és értékelik az elért eredményt, és kitérnek az esetleges fejlődési lehetőségekre.

3.4. Visszajelzés, értékelés

Ahhoz, hogy hatékony legyen a tanulás, fejlődés, érdemes a gyerekeknek, tanároknak és szülőknek tudnia, hogy

1. hol tart most egy gyerek, mit tud most,
2. hova akar vagy kell eljutni, azaz, mi a célja,
3. mi kell ahhoz, hogy elérje a célját.

Ezek mellett mindenkinek hinnie kell abban, hogy odafigyeléssel, gyakorlással a gyerek meg tud tanulni egy konkrét dolgot. Fontos, hogy magas legyen a gyerekek énhatékonysága, önbizalmuk, és nem szabad félniük a hibázástól, a nem-tudástól, mert a tanulás első lépése, hogy elfogadjuk, hogy valamit nem tudunk. Azaz fontos, hogy fejlődésfókuszú gondolkodásuk (growth mindset) (Dweck, 2006) legyen, azaz

4. hinniük kell, hogy el tudják érni a céljukat.

Egy visszajelzés, értékelés akkor jó és hasznos, azaz hatékony, ha ebben a négy dologban segít. Mai tudásunk szerint ehhez:

- Rendszeresen visszajelzést kell kapnunk és adnunk.
- A tanulási céloknak és visszajelzéseknek minél specifikusabbaknak kell lenniük (azaz például ne a 8. osztályos *matematikatudást* értékeljük, hanem például, hogy mennyire képes valaki *fagráfok használatára feladatmegoldások során*¹).
- A „*hol tartok most*” diagnózisnak mindig cselekvésre, viselkedésre, aktív tevékenységre kell vonatkoznia. Ne az legyen a visszajelzés, hogy „*ügyes vagy egyenletekből*”, hanem „*gyorsan és pontosan oldottad meg a 4 egyenletet*”. A legjobb, amikor a visszajelzés konkrét megfigyelésen alapul, és tudni, hogy mikor, hol történt az eset: „*amikor társaiddal Minecraftban házat építettél, akkor pontosan kiszámoltad a ház területét*”.

---

¹Ez a konkrét példa a STEM tantárgy egyik eredménycélja

- Ha a cél nem a mások legyőzése, akkor a visszajelzés se tartalmazzon olyan állítást, ami másokhoz hasonlít (így kerüljük a *tehetség* szót is, aminek bevett definíciója szerint az átlagnál jobb képességű). A másokhoz való szint felmérése akkor (és csak akkor) fontos, amikor a cél egy versenyszituációban jó eredményt elérni.
- A tanuló legyen részese a visszajelzésnek. Értse, tudja, hogy miért kapta azt a visszajelzést, a legjobb, ha – amikor ezt a képességei engedik – önmaga képes elvégezni a visszajelzést, vagy annak egy részét.
- A visszajelzésnek transzparensen hatással kell lennie a tanulásszervezésre. Legyen része a folyamatnak, és a gyerek, tanár és a szülő is értse, hogy a visszajelzés alapján mit és hogyan csinálunk másképp.

Többszintű visszajelzés A Budapest School iskolákban a gyerekek többféle visszajelzést kapnak.

1. Minden modul elvégzése után a modul céljai, témája, fókusza alapján a modulvezetők visszajelzést adnak a tanulásról, eredményekről, viselkedésről.
2. Trimeszterenként a mentorok visszajelzést adnak arról, hogy a tanuló általában hogyan haladt a tanulási célok felé.
3. Ennek része, hogy a tantárgyi eredménycélok alapján hogyan haladt a tanuló a tantárgyak évfolyam-szinthez tartozó követelmények teljesítésében. Az évfolyamok, mint elérhető szintek Budapest School értelmezését a ?? fejezet tárgyalja.
4. A mentorok irányításával a tanulók visszajelzést kapnak arról, hogyan működnek a közösségben.

Érdemjegyek, osztályzatok helyett értékelőtáblázatok A Budapest School visszajelzéseinek sokkal részletesebbeknek kell lenniük, mint azt a tantárgyi érdemjegyek és osztályzatok lehetővé teszik, ezért azok helyett mi értékelőtáblázatokat (angolul rubric) alkalmazunk. Az értékelőtáblázatban szerepelnek az értékelés szempontjai és azok szintjei is, rövid leírásokkal. Ezek alapján a gyerekek maguk is láthatják, hogy hol tartanak, hogyan javíthatnak még a munkájukon. A táblázatok formája minden visszajelzés esetén változtatható (értsd modulonként, célonként).

3.5. Portfólió

A modulok eredményeiből, a produktumokból és visszajelzésekből portfóliót állítunk össze, hogy a tanulás mintázatait észlelhessük, és tudatosabban tudjuk a gyereket segíteni a céljai kitalálásában és elérésében. A portfólió a gyerek céljainak nyomonkövetését szolgálja, és egyúttal a szülői visszajelzés eszköze is. Minden tanulónak folyamatosan épül a portfóliója: ez tartalmazza az általa elvégzett feladatokat, projekteket vagy azok dokumentációját, alkotásait, eredményeit, az esetleges vizsgák eredményeit és a visszajelzéseket társaitól, tanáraitól. A *portfólió célja*, hogy minden információ meglegyen ahhoz, hogy

- a tanuló és mentora fel tudja mérni, hogy sikerült-e a kitűzött célokat elérni, illetve mire van szüksége még a tanulónak új célok eléréséhez;
- a szülő folyamatosan rálásson a gyereke tanulási útjára;
- megítélhető legyen, hogy a tantárgyi fejlesztési területekhez képest hol tart a tanuló;
- a gyerek a portfólió megtekintésével visszaemlékezhesen a tanultakra, ismételhessen, tudása elmélyülhessen;
- eredményei alapján bizonyítványt lehessen kiállítani.

A portfólió alakításának eseményei

1. Minden *modul végeztével* a portfólióba kerül:
  - (a) A készség elsajátításának ténye (mastery based learning, nálunk nincs félig elsajátított képesség), ha a modul célja például a 20-as számkörben való biztonságos összeadás és kivonás volt. Amennyiben a készséget a gyerek és a tanár megítélése alapján nem sikerült megfelelően elsajátítani, úgy a gyakorlás ténye kerül be a portfólióba.
  - (b) Az alkotás vagy a projekt munka eredménye, ha a modul célja egy alkotás létrehozása volt.
  - (c) A részvétel ténye, ha a jelenlét volt a modul célja (például kirándulás az Országos Kéktúra útvonalán).
2. Az elvégzett vizsgák, tudáspróbák, képességfelmérők, diagnózisok eredményei.

3. A kipakolás, amelynek célja, hogy a tanulók a tanároknak, szülőknek és más érintetteknek bemutassák a két kipakolás között elvégzett munkájukat, azaz a portfólió változásukat. A kipakolásra való felkészülés tulajdonképpen a portfólió összeállítása, prezentálásra való felkészítése, a *portfólió frissítése*.
4. Társas visszajelzés eredményeként minden tanuló kap visszajelzést a társaitól. Ilyenkor összegyűjtik, mit tett a tanuló, ami a többiek elismerését és háláját kivívta.
5. A tanuló saját értékelése, reflexiója arról, hogyan értékeli, amit elért.
6. A tanárok folyamatosan adnak kompetencia tanúsítványokat. Ezek rövid, specifikus visszajelzések, amelyek mutatják, ha valamit a tanuló megcsinált, valamiben fejlődött.

A mentorok segítenek a tanulás módját, folyamatát és eredményeit bemutatni portfólióban.

Formai követelmények A portfólió formátumára nincs egységes megkövetelés. Minden mikroiskola maga alakítja ki a gyerekek, tanárok és szülők számára legjobban működő rendszert. Így arról is ők döntenek, hogy digitális vagy analóg formátumban tárolják a portfóliót. Azonban fontos, hogy a portfóliónak rendezettnek, hozzáférhetőnek, elérhetőnek, visszakereshetőnek és könnyen bővíthetőnek kell lennie. Olyan megoldást kell a mikroiskoláknak választaniuk, ami alapján a gyerek, tanár és a szülő *naponta* tudja a portfóliót bővíteni, és akár *heti rendszerességgel* át tudják tekinteni időrendben, modulonként vagy tantárgyanként a portfólió bővülését.

3.6. A vizsgák rendje

A tanulmányok alatti vizsgák és az alkalmassági vizsga szabályai; az iskolai írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendje

valamint közép fokú iskola esetében a szóbeli felvételi vizsga követelményeit (javító, osztályozó, különbözeti vizsgák vizsgaszabályzata);

3.7. A felvétel és az átvétel

a felvétel és az átvétel - Nkt. keretei közötti - helyi szabályai

4. fejezet

A gyerekek fejlesztése

4.1. A személyiségfejlesztés

Trv. elvarja: A személyiségfejlesztéssel kapcsolatos
pedagógiai feladatok
Itt írjuk le a 4x3 szintet

A Budapest School gyerekek boldogak, egészségesek, hasznosak közösségüknek és adaptívak, azaz képesek változni, tanulni és fejlődni. Ennek megfelelően foglalkoznunk kell az egészségfejlesztéssel (a 4.1.1. fejezet)

4.1.1. A teljes körű egészségfejlesztés

Az egészségfejlesztés a WHO meghatározása szerint az a folyamat, ami képessé teszi az embereket arra, hogy saját egészségüket felügyeljék és javítsák. Az egészségnevelés pedig változatos kommunikációs formákat használó, tudatosan létrehozott tanulási lehetőségek összessége, amely az egészséggel kapcsolatos tudást, ismereteket és életkézségeket bővíti az egyén és a környezetében élők egészségének előmozdítása érdekében. Budapest School Általános Iskola és Gimnázium (a továbbiakban e fejezetben BPS) ezen definíciót teszi magáévá a teljes körű egészségfejlesztési program összeállításakor és alkalmazásával.

A teljes körű egészségfejlesztési program a BPS közösség életminőségének javítását szolgáló, a közösséghez tartozók közös akaratát összegző cselekvési program, melynek közvetlen és közvetett célja az életminőség, ezen keresztül az egészségi állapot javítása, olyan közösségi problémakezelési módszer, amely az érintettek aktív részvételére épít.

A teljes körű egészségfejlesztés célja, hogy a BPS-ben eltöltött időben minden gyerek részesüljön a teljes testi-lelki jóllétét, egészségét megőrző

és hatékonyan fejlesztő, a BPS mindennapjaiban rendszerszerűen működő egészségfejlesztő tevékenységekben.

Négy alapfeladat

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi négy egészségfejlesztési alapfeladat rendszeres végzését jelenti - minden gyerekkel, a tanárok és a szülők, valamint a BPS partneri kapcsolati hálóban szereplők bevonásával:

- egészséges táplálkozás megvalósítása (elsősorban megfelelő, magas minőségű, lehetőleg helyi alapanyagokat használó kiszállítóval való megállapodással; helyben főzés esetén az alapanyagok kiválasztásánál legyen elsődleges szempont)
- mindennapi testmozgás minden gyereknek (változatos foglalkozásokkal, koncentráltan az egészség-javító elemekre, módszerekre, pl. tartásjavító torna, tánc, jóga)
- a gyermekek érett személyiséggé válásának elősegítése személyközpontú pedagógiai módszerekkel és a művészetek személyiségfejlesztő hatékonyságú alkalmazásával (ének, tánc, rajz, mesemondás, népi játékok, stb.)
- környezeti, médiatudatossági, fogyasztóvédelmi, balesetvédelmi egészségfejlesztési modulok, modulrészletek hatékony (azaz „bensővé váló”) oktatása.

Az egészségfejlesztési ismeretek témakörei

- Az egészség fogalma
- Az egyén és az őt körülvevő közösség egészsége: felelősségünk
- A környezet egészsége
- Az egészséget befolyásoló tényezők
- A jó egészségi állapot megőrzése
- A betegség fogalma
- Megelőzés
- A táplálkozás és az egészség, betegség kapcsolata

FEJEZET 4. A GYEREKEK FEJLESZTÉSE

- A testmozgás és az egészség, betegség kapcsolata
- Balesetek, baleset-megelőzés
- A lelki egészség.
- Önismeret, önértékelés, a másikat tiszteletben tartó kommunikáció módjai, ennek szerepe a másik önértékelésének segítségével
- A két agyfélteke harmonikus fejlődése
- Az érett, autonóm személyiség jellemzői
- A társas kapcsolatok
- A társadalom élete, a társadalmi együttélés normái
- A gyermek fejlődését elősegítő viszonyulás a gyermekhez - családban, iskolában
- A szenvedélybetegségek és megelőzésük (dohányzás, alkohol- és drog-fogyasztás, játék-szenvedély, internet- és tv-függés)
- Művészeti és sporttevékenységek lelki egészséget, egészséges személyiségfejlődést és tanulási eredményességet elősegítő hatásai
- Médiatudatosság, a médiafogyasztás egészségvédő módja
- Az idő és az egészség, bioritmus, időbeosztás
- Tartós egészségkárosodással élő társakkal együttélés, a segítségre szorulóknak segítése
- Önmagunk és egészségi állapotunk ismerete
- A személyes krízishelyzetek felismerése és kezelési stratégiák ismerete
- Az idővel való gazdálkodás szerepe
- A rizikóvállalás és határai
- A tanulási környezet alakítása
- A természethez való viszony, az egészséges környezet jelentősége

Indikátorok

A teljes körű iskolai egészségfejlesztés az alábbi részterületeken jelentkező hatások révén eredményezi a hatékonyság növekedését:

- a tanulási eredményesség javítása
- a társadalmi befogadás és esélyegyenlőség elősegítése
- a társadalmi kapcsolatok javulása a kortársakkal, szülőkkel, tanárokkal
- az önismeret és önbizalom javulása
- az alkalmazkodókészség, a stresszkezelés, a problémamegoldás javulása
- érett, autonóm személyiség kialakulása
- a krónikus, nem fertőző megbetegedések (lelki betegségek, szív-érrendszeri, mozgásszervi és daganatos betegségek) elsődleges megelőzése

A program végrehajtása - elsősorban a Harmónia (fizikai, lelki jóllét és kapcsolódás a környezethez) tantárgy keretében

A Budapest School tanulási koncepciójának középpontjában az egyén, mint a közösség jól funkcionáló, saját célokkal rendelkező tagja áll. Az iskolában való fejlődése során elsősorban azt tanulja, hogy miként tud specifikált saját célokat megfogalmazni, és hogyan tudja ezeket elérni. Ebben a folyamatban egy mentor segíti a munkáját az iskola kezdetétől a végéig. Ő figyel arra, hogy a gyerek fizikai és lelki biztonsága és fejlődése folyamatos legyen, és segíti azokban a helyzetekben, amikor biztonságérzete vagy stabilitása csökken.

A közösségben jól funkcionáló egyén belső harmóniájához ez a tantárgy a következő fejlesztési területeket határozza meg:

- Érzelmi és társas intelligencia
- Önismeret és önbizalom
- Konfliktuskezelés
- Rugalmasság (reziliencia)
- Kritikai gondolkodás
- Közösségi szabályok alkotásában való részvétel és azok alkalmazása
- Csapatmunka gyakorlati fejlesztése

- Oldott játék
- Egészséges testi fejlődés
- Saját igényekhez képest megfelelő táplálkozás
- A természettel való kapcsolódás
- Épített falusi és városi környezetben való eligazodás
- A technológia világában felhasználói szintű eligazodás és annak harmonikus alkalmazása

Közösségben, csapatban A Budapest School egy közösségi iskola, ahol a közösség tagjai egymással és egymástól tanulnak. A közösségekhez való tartozáshoz, a csapatban való gondolkodáshoz, és a családban való működéshez szükséges képességeket leginkább úgy tudjuk fejleszteni, ha azt kezdetektől megéljük. A közösség belső szabályainak megalkotása és az azokhoz való kapcsolódás a tanulás folyamatosságának alapfeltétele.

Életképességek (life skills) Szeretnénk, ha gyerekeink általában alkalmazkodóan (adaptívan) és pozitívan tudnának hozzáállni az élet kihívásaihoz, ha lelki és fizikai erősségük és rugalmasságuk (rezilienciájuk) megmaradna és fejlődne. A WHO a következőképpen definiálta (World Health Organization, 1999) az életképességeket:

- Döntéshozás, problémamegoldás
- Kreatív gondolkodás
- Kommunikáció és interperszonális képességek
- Önismeret, empátia
- Magabiztosság (asszertivitás) és higgadtság
- Terhelhetőség és érzelmek kezelése, stressztűrés

Érzelmi intelligencia Sokszor kiemeljük az érzelmi intelligenciát, kihangsúlyozva, hogy gyerekeinknek többet kell foglalkozniuk az érzelmek felismerésével, kontrollálásával és kifejezésével, mint szüleinknek kellett.

Szabad mozgás és séta A különböző mozgásformák, sportok és a séta mindennapivá tétele természetes módon, a gyerekek saját igényei szerint kell hogy történjen.

Gyakorlatias, mindennapi képességek Ahhoz, hogy gyerekeink önállóan és hatékonyan tudják élni életüket, hogy a társakhoz való kapcsolódás ne függőség legyen, egy csomó praktikus mindennapi tudást el kell sajátítaniuk. A gyerekeknek folyamatosan fejleszteniük kell az élethez szükséges mindennapi tudást a levélszemét kezeléstől, a facebook profil tudatos használatán át, egészen a személyi költségvetés készítéséig.

Egészséges táplálkozás Az egészséges táplálkozás tanulható viselkedésforma, melynek alapja nem csupán a megfelelő élelmiszerek kiválasztása, hanem azok élettani hatásainak megismerése, és az étkezési szokások alakítása is.

4.1.2. A közösségfejlesztés

A közösségfejlesztéssel, az iskola szereplőinek együttműködésével kapcsolatos feladatok

csak a nevelési-oktatási tartalmak relevanciája vonatkozásában,
mert egyébként SZMSZ-kompetencia)

4.1.3. Elsősegély- nyújtás

az elsősegély- nyújtási alapismeretek elsajátításával kapcsolatos iskolai terv

II. rész

A helyi tanterv

5. fejezet

Az iskola helyi tanterve

5.1. A választott kerettanterv megnevezése

Budapest School Általános Iskola és Gimnázium az oktatásért felelős miniszter által jóváhagyott Budapest School Kerettanterv alapján működik. Az iskola munkatársai a kerettantervet, a pedagógia programot, sőt még a szervezeti és működési szabályokat is együtt, egy egységként állították össze. Ez a Budapest School Módszer, aminek fő célja, hogy a gyerekek úgy tudják azt és akkor tanulni, amit szeretnek, vagy amire szükségük van, hogy közben a tanárok, szülők számára is kiszámítható, tervezhető, biztonságos tanulási környezetet biztosít az iskola.

Az iskola személyre szabható tanulási környezetet biztosít. A tanulósszervező tanárok, az iskola sok választási lehetőséget kínál a gyerekek számára, akik a lehetőségekből összeválogatják a saját tanulási céljaikhoz leginkább illeszkedő saját tanulási programjukat. A választásban – az önvezérelt tanulás menedzselésében – a gyerekek folyamatos egyéni támogatást kapnak a *mentor* tanáruktól.

A tanulási célokat, a választásokat, az igényeket és az elvárásokat trimeszterenként a gyerek, a tanár és a szülő egy tanulási szerződésben rögzíti. Erre mintát ad XX melléklet.

Példa: egy 7 éves gyerek, Elemér szeretne önállóan olvasni, és ennek a szülők és tanárok is örülnek. Megállapodnak, hogy a cél, hogy a trimeszter végére a gyermek képes legyen egy minimum 20 oldalas könyvet önállóan elolvasni. Ezért a mentor vállalja, hogy társaival együtt olvasóklubot szervez, amikor hetente minimum 30 percet egyénileg olvasnak a gyerekek. A szülők vállalják, hogy megvásárolják vagy könyvtárból kikölcsönözik Elemérnek

3 könyvet a trimeszter során. Elemér pedig vállalja, hogy hetente 30 percet önállóan olvas.

5.2. Modulok és a tantárgyak

A Budapest School Kerettanterv a három tantárgyat határoz meg: STEM, KULT és Harmónia tantárgyakkal fedi le a Nemzeti Alaptanterv által meghatározott tartalmi követelményeket. A gyerekek órarendjében azonban nem ezek a tantárgyak jelennek meg, hanem specifikusabb, rövidebb, célorientáltabb egységek: a modulok. A Budapest School modulok különböznek a megszokott tantárgyi tanóráktól. Abban azonban hasonlítanak, hogy a moduloknak is mindig van előre meghatározott fejlesztési célja, azaz, hogy a modul során mit tanul, miben fejlődik várhatóan a résztvevő gyerek.

ez kell
ide
ext-
ran?

A modulok rövidebbek. A tantárgyak céljait, folyamatait általában minimum egy tanévre határozzák meg. A miniszter által kiadott kerettantervekben két éves egységekben gondolkoznak a szerzők. A Budapest School moduljai lehetnek egy hetesek is, vagy legfeljebb egy trimeszter hosszúak. A lezárását követően egy tanulási folyamat egy új modulban tovább folytatódhat.

Tervezettség A tantárgyi rendszerek a kimeneti követelmények alapján előre megtervezettek. A Budapest School a gyerekek céljai és érdeklődése alapján, akár az igény megjelenése utáni héten is indulhatnak. Természetesen nem kell mindig kitalálni a spanyol viaszt. Ha egy modul bevált, akkor lehet egy másik gyerekcsoporttal is kipróbálni. De mindig meg kell tartanunk annak a lehetőségét, hogy más gyerekekkel, más tanárral, más helyen ugyanaz a modul is másképp sikerül.

Tantárgyközi tudás A modulok alapértelmezett tulajdonsága, hogy több tantárgy tartalmából építkeznek, hisz *minden, mindennel* összefügg. Így minden modul lefedhet egy, kettő vagy akár három tantárgy tartalmát. A kerettantervben meghatározott kiegyensúlyozottság elve alapján a tanároknak úgy kell modult hirdetniük és gyerekeknek választaniuk, hogy minden tantárgy tartalmával közel egyenlő mértékben találkozzanak.

Modulindítás Modulokként jelennek meg a foglalkozások, a tanórák, a projektek, a fakultációk, szóval minden olyan tevékenységek, amit a gyerekek az iskolában csinálhatnak. Az a tanulósszervező tanárok feladata, hogy

a gyerekek minden trimeszter előtt legalább két héttel megismerhessék a következő trimeszter választható moduljait.

Modul indulásakor mindig elkészül egy modulkiírás, ami tartalmazza a modul célját, azaz, hogy *miért* csináljuk, hogy *mit* fognak a gyerekek csinálni a modul során, a tervezett tantárgyi eredménycélokat, *mikor* és mennyi ideig tart a modul, ha érdekes, akkor a módszert, azaz *hogyan szervezzük a tanulást*, és a modul során tapasztalható fejlődés értéklési szempontjait. Példa

- Néptánc Sárival
  - Cél: közösen táncoljunk, hogy többet mozogjunk és zenei érzéket fejlesszük
  - Mit: 8 alkalom, hetente 1 órában 2 népdalra tanuljuk be a koreográfiát
  - Tantárgyi célok: Harmónia, BLA BLA
  - Értékelési szempontok: együtt mozgott társaival, energikusan mozgott, követte a zenét, megfelelő ruhában érkezett

5.3. Óraszámok

A választott kerettanterv által meghatározott óraszám feletti kötelező tanórai foglalkozások, továbbá a kerettantervben meghatározottakon felül a nem kötelező tanórai foglalkozások megtanítandó és elsajátítandó tananyaga, az ehhez szükséges kötelező, kötelezően választandó vagy szabadon választható tanórai foglalkozások megnevezése, óraszám

Minden gyereknek úgy kell tanulási célokat és tanulási utat, azaz modulokat választani, hogy három egymásutáni trimeszter óraszámai alapján mind a három tantárggyal közel egyenlő mértékben foglalkozzon.

A gyerekek trimeszterenként a mentortanáruk segítségével és a szüleikkel egyetértésben választanak modulokat, így nem tudjuk előre meghatározni, hogy mit, mekkora órázámban tanul. Azt azonban tudjuk figyelni, hogy a kerettanterv kiegyensúlyozottság elve teljesül-e. Modulonként kiszámolható, hogy egy-egy gyerek egy tantárggyal hány órát foglalkozott. Ezeket összegezve ki tudjuk számolni, hogy egy gyerek hány órát fektetett be egy-egy tantárgy tartalmának megismerésébe. Ezek alapján megállapítható, hogy egyensúlyban vannak-e a gyerek tantárgyi élményei.

5.4. Tankönyvek kiválasztása

Az oktatásban alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek és taneszközök kiválasztásának elvei (figyelembe véve a tankönyv térítésmentes igénybevétele biztosításának kötelezettségét).

Modulvezetők minden esetben maguk választják a modulhoz szükséges tankönyvek, szoftverek, weboldalak és egyéb eszközöket úgy, hogy

- az a megfelelő legyen annak a csoportnak, ahhoz a célhoz, amit el akar érni
- minden esetben legyen mindenki számára elérhető (esetek többségében értsd ingyenes) megoldás
- modulvezetők bátorítva vannak arra, hogy új dolgokat próbáljanak ki, és tapasztalataikat az iskola többi tanárával megosszák.

Mivel a Budapest School kerettantervének értelmében az egyéni célok legalább 50%-át az állami kerettantervben meghatározott fejlesztési célok közül kell választani, az ehhez szükséges ismeretek megszerzéséhez a Budapest School az Oktatási Hivatal általi jegyzékben államilag támogatott OFI által fejlesztett tankönyveket veszi alapul. A Budapest School tanárcsapatának lehetősége van arra, hogy ettől eltérő, a mindenkori tankönyvjegyzékben szereplő tankönyvvel segítse el a kerettantervben meghatározott eredménycélok elérését. És arra is lehetősége van, hogy egyáltalán ne használjon tankönyvet, mert sokszor az internet elegendő információt tartalmaz.

A Budapest School pedagógiai programjának alapja, hogy a gyerekek egyéni céljaira szabott tanulási terveket készít. Ennek előfeltétele, hogy a könyvek használata is ehhez kapcsolódó módon rugalmasan történjen, minden esetben az adott tanulási modul igényeihez szabva. Ennek érdekében a program pedagógusai folyamatosan állítják össze a gyerekek eltérő céljaihoz és képességszintjeihez igazodó differenciált tevékenységek és feladatsorok rendszerét.

5.5. NAT pedagógiai feladatok

a Nemzeti alaptantervben meghatározott pedagógiai feladatok helyi megvalósításának részletes szabályai

EZT KI KELL KERESNI ide csak azt kell írni, h a tantargyak ezt elintezik

5.6. Mindennapos testnevelés

a mindennapos testnevelés, testmozgás megvalósításának módja, ha azt nem az Nkt. 27. § (11) bekezdésében* meghatározottak szerint szervezik meg, Az iskola az Nkt. 27. § (11) bekezdésben meghatározottak szerint szervezi meg, hogy mindennap alkalma legyen a gyerekeknek a testnevelésre, testmozgásra. Mivel a Budapest School kerettanterv nem határoz meg külön testnevelés tantárgyat, így minden modul annak tekintendő, aminek célja a mozgás, az egészséges életmód és a Harmónia tantárgy témáját (is) feldolgozza.

5.7. Választható érettségi tárgyak

középiskola esetén azon választható érettségi vizsgatárgyak megnevezése, amelyekből a középiskola tanulóinak közép- vagy emelt szintű érettségi vizsgára való felkészítését az iskola kötelezően vállalja, továbbá annak meghatározása, hogy a tanulók milyen helyi tantervi követelmények teljesítése mellett melyik választható érettségi vizsgatárgyból tehetnek érettségi vizsgát,

Az iskola a kötelező középszintű érettségi vizsgatárgyakra való felkészítést kötelezően vállalja érettségi felkészítő modulok szervezésével. (Más iskolákban ezt fakultációnak hívnák, de a Budapest School iskola nem különbözteti meg a fakultációt a tanórától.) A választható tantárgyak és az emeltszintű érettségi vizsgára csak akkor szervez egy mikroiskola modult, ha arra legalább a közösség 10%-a igényt tart.

5.7.1. középszintű érettségi vizsga témakörei

középiskola esetén az egyes érettségi vizsgatárgyakból a középszintű érettségi vizsga témakörei

EZ HP SZERINT LEHET HOGY NEM KELL

5.8. Értékelés, minősítés

a tanuló tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő ellenőrzési és értékelési módját, diagnosztikus, summatív, fejlesztő formáit, valamint a magatartás és szorgalom minősítésének elvei

A Budapest School iskolában a felnőttek a gyerekek munkáját, erőfeszítését, részvételét a Budapest School kerettantervének 3.4 fejezetében leírt módon értékeli. Hasonlóan a gyerekek is folyamatosan értékelik a tanárok munkáját.

Minden modul zárásakor a részvételt, a haladást, a fejlődést és az elért eredményeket is értékelik a gyerekek és tanárok. Trimeszter zárásakor a mentorok és mentorált gyerekek értékelik a trimeszter tanulási eredményeit, és hogy hogy van a gyerek az iskolában, a céljaival, a közösséggel.

5.8.1. Portfólió

Minden projekt eredménye, minden visszajelzés, minden tudáspróba, szóval a gyerekek iskolai munkásságának az eredménye a *portfólióba* kerül. A portfólió alapján megállapítható, hogy a gyerek mit csinált, amiből következtethetünk arra, hogy mit tud, milyen képességei, készségei, kompetenciái vannak.

Portfólió fejlesztése, rendbentartása elsősorban a gyerekek feladata. A tanárok és szülők pedig elsődlegesen arra figyelnek, hogy a gyerekek megtanulják: nem elég valamit megcsinálni, megtanulni, fontos, hogy megtanuljuk megmutatni is magukat.

IDE EGY MONDAT: a mentorok meg azért felelősek, hogy a gyerekek megcsinálják.

5.8.2. Évfolyamok elismerése, a bizonyítvány

Ahogy a Budapest School Kerettanterv 4.5 fejezete is meghatározza, a gyerekek mind a három tantárgyból más évfolyamszinten állhatnak. Trimeszterenként a gyerekek, szülők kérhetik, hogy a portfóliójuk alapján évfolyamszintet léphessenek egy vagy több tantárgyból.

Ennek első lépése, hogy a portfólióba bekerüljenek olyan elemek, amik bizonyítják, hogy a tantárgyi követelményeknek legalább a felét teljesítették. Ezután a gyerek build a case to level up. Fontos, hogy a teljes dokumentációnak digitálisan, online elérhetőnek kell lennie úgy, hogy távolról megítélhető legyen XXX

5.8.3. Osztályzatok, vizsga

Ha iskolaváltás vagy továbbtanulás miatt a szülő vagy gyerek kéri, hogy gyereket félévkor és/vagy év végén osztályzattal minősítsük, és a portfólió értékelésünk alapján megajánlott osztályzatot nem fogadja el, a tanuló osztályozó vizsgát tehet. Ebben az esetben a szülő osztályozó vizsga iránti kérelmet

nyújthat be az mentortanárnál írásban is megerősítve. A tanév alatt beadott írásbeli kérelem beadását követően az iskolának 20 tanítási nap áll a rendelkezésére a vizsga megszervezésére. (Ez alatt a tanév elején a tanév rendjében kiírt tanítási napok értendők. A tanév elején tanítási szünetnek kiírt napok nem számítanak tanítási napnak!) Amennyiben a szülő a nyári szünet ideje alatt kérelmezi az osztályozó vizsga megtartását, úgy azt legkésőbb június 30-ig jeleznie kell (írásban is). Az ilyen esetekben az osztályozó vizsga augusztus utolsó hetében kerül megtartásra.

Vizsgák tartalma

A VIZSGA nem tudáspróba, hanem a portfólió alapján védés. TODO, FONTOS

itt azt kell leírni, hogy a vizsga nem más, mint hogy hozza a portfólióját, és az alapján elmondja, hogy miért kell abban az évfolyamban azt a jegyet kapnia. Az portfóliónak legyen lehetőleg digitális változata.

az egész vizsa történhet online es aszinkron.

5.9. A csoportbontások

a csoportbontások és az egyéb foglalkozások szervezésének elvei

A Budapest School iskoláit mikroiskolák közösségeiből hozzuk létre. Így egy gyerek elsődleges csoportja a mikroiskolájának közössége, ami lehet 12 - 50 gyerek. Ezen belül modulonként eltér, hogy milyen csoportbontásban dolgoznak. Több színje van a csoportmunkának. 1. A mikroiskola közössége heti rendszerességgel tarthat iskolagyűlést, fórumot, HOGY HIVJAK A BREZNOBAN?. Ilyenkor a mikro iskola közössége együtt van. 2. Modulokra kisebb csoportok jelentkezhetnek. Egy modul csoportjának rendező elve lehet, hogy 1. egy képességszinten lévő gyerekek tanuljanak együtt; 2. vagy közös érdeklődés hozza össze a csoporttagokat; 3. van, hogy direkt a véletlenszerűségben van az érdekesség, mert keveredni akarunk; 4. kölcsönös szimpátia és vonzalom lehet a modultagok között: most azért vannak egy csoportban, mert egy csoportban akartak lenni. 3. Egy-egy foglalkozáson belül is sokszor csoportot alkotunk, az előző elvek alapján.

5.10. Nemzetiségek megismerése

a nemzetiséghez nem tartozó tanulók részére a településen élő nemzetiség kultúrájának megismerését szolgáló tananyag,

5.11. az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

az egészségnevelési és környezeti nevelési elvek

5.12. Esélyegyenlőség

a gyermekek, tanulók esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések

5.13. Jutalmazás és értékelés

a tanuló jutalmazásával összefüggő, a tanuló magatartásának, szorgalmának értékeléséhez, minősítéséhez kapcsolódó elvek

legyen growth mindsetet, praise the effort, úgy mint Ha adunk, akkor adjunk pozitív visszajelzést, fókuszáljunk arra, amit csinált a gyerek és nem arra, amit elért. jutalmazás bevezető

- Fantasztikus, ma egy nagy kihívást választottál!
- Bátran rizikót vállaltál!
- Nagyon jó! Tényleg sokat próbálgattad.
- Kitartóan csináltad, erre nagyon büszke vagyok!
- De jó, valami újat próbáltál ki ma!
- Köszönöm, hogy ma valakinek segítettél.
- Nagyon nagy öröm látni a haladásodat!
- Ne feledd, mindannyian tudunk a hibáinkból tanulni. Örüljünk annak, hogy ma valamit jobban tudunk, mint előtte.
- Wow, egy nehéz feladatot oldottál meg!
- Szép munka! Kipróbáltál egy másik módszert.

5.14. Önkéntes közösségi szolgálat

Az Nkt 4. § (15) pontjában definiált közösségi szolgálat is modulként kerül meghirdetésre, amit 12. évét betöltött gyerek választhat csak. Közösségi szolgálatként elfogadható, ha a Budapest School iskola egy másik mikroiskolájában segít a gyerek.

6. fejezet

Irodalomjegyzék

Dweck, C. S. (2006). *Mindset: The New Psychology of Success*. New York: Random House.

Dóra, P. F. (2009). Bevezetés a pszichoterápiába - a terápiás kapcsolat és a terápia folyamata.

Ericsson, K. and Pool, R. (2016). *Peak: Secrets from the New Science of Expertise*. Houghton Mifflin Harcourt.

Knowles, M. S. (1977). *Self-directed learning: a guide for learners and teachers*. New York: Association Press.

Pink, D. (2011). *Drive: The Surprising Truth About What Motivates Us*. Penguin Publishing Group.

School, K. L. (2014). Independence levels.

Wikipedia contributors (2018a). Objectives and key results (OKR). [Online; accessed 22-July-2018].

Wikipedia contributors (2018b). Smart criteria. [Online; accessed 22-July-2018].